

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54, No. 231,
1939. október 11., szerda.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă n.l. editura ziarului Aradî Közölny, Iareş, în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938, Trîb. Arad.

Béke készül a Duna völgyében

Nem véletlen, hogy a háborus Európában megnyilatkozó, békemozgalom, — amelynek szálait messze fővárosokban mozgatják — éppen a Duna, Európa eme második legnagyobb folyamának útját követi. Nem véletlen, hogy a világ-rész legfontosabb vízi közlekedési útjának partjai mentén kezd gyökeret eresztetni az eszmélés, hogy a tűz, a háboru eleme, lehet pusztítóbb, erőszakosabb és látszatra veszedelmesebb, mint a vízdiktálta természetes fejlődési vonal, de persze heve nem hozhat áldást. Évtizedek óta lo-csolin termékenyítő vizével a Duna a talajt, hogy a régen elvetett mag számára életfeltételeket teremtsen. Mert a Duna-menti államok egymásra-utaltságának gondolatát eltemethették a rohanó évek eseményei, de örökre meg nem semmisít-hették.

Mialatt Európa nagy nemzetei az együtt-munkálkodás helyett fegyveres kézzel rontanak egymásra itt, a Duna-mentén is megcsendültek a fegyverek. Szerencsére nem harciasan, nem vé-szesen, hanem biztatón, Mert visszavonuló csa-patok kezében csörren a fegyver, hogy az egve-lőre pillanatnyi, de sokat ígérő megértésről te-gyen tanubizonyosságot. A Duna-völgye felléleg-zett és várakozóan tekint a holnap elé: feltámad-e végre a kezdeti békehangok után a nagy gondo-lat, a dunamenti államok szövetségének kossuthi és balcescui eszméje?

Most, amikor a nagyhatalmi versengésben vérző Európa délkeletjén megnyílni látszik a légkör, fennhangon kell minden jóhiszemű és a látszat-meggyőzésnél jobbat váró embernek hirdetni, hogy volt egy Nicolae Balcescu, egy Kossuth Lajos, aki a magyar nemzeti eszmének fegyverrel történt megtörése után, külföldre sod-rotságában megkísérelte már a kapcsolatok meg-teremtését Budapest, Bucuresti és Belgrád kö-zött. Emlékeztetne kell idézni, hogy komoly tár-gyalások folytak a Duna összekötő szerepének érvényesítésére és hogy Bucuresti és Belgrád sem idegenkedtek annak idején a komoly meg-értés alapján megteremtett dunai összefogás gon-dolatától.

Európa akkor is a nagyhatalmi játék hullám-verésében élt. A kisállamok akkor is szigetek voltak az egymással viaskodó, időnként össze-fogó nemzetőrások tengerében és riadtan ke-resték a baráti kezét, amelynek szorításában megbízhatnak s nem kell attól tartani, hogy a megfogott kéz pillanatok alatt öklöllé görcsösö-dik. Am elég volt a megértés derengése ahhoz, hogy a nemzetközi ügyek hatalmas intézői felhő-ket kergessenek a Dunavölgye fölé. Keresztül-húzták a számtásokat, összekusztálták a szálakat és tönkretették a megállapodásokat, mert olyan gyűlölködést szítottak fel, amiből csak mások húztak hasznot.

Később, az 1914-es világháborút követő új rendeződés alkalmával ismét felkínálkozott a dunavölgyi rendeződés nagy lehetősége. Ugy lát-szott, hogy az Óvilág új életet akar kezdeni a romok felett. Sok minden megváltozott, az em-beri társadalom sok alkotását, építményét elso-bortá a történelem, de a Duna megmaradt to-vábbra is, ami évszázadok óta: országokat öss-zekötő, nagy vízi út, a gazdasági élet hatalmas termelő vidékeket és piacokat összekötő ország-útja. A Duna változatlan készséggel kínálkozott fel, hogy vizével elsodor minden látszat-eljén-tét, hogy sodrával legjobbol minden mesterséges gátat, mint ahogyan különbségtétel nélkül szol-galja a partjain elterülő vidékek lakosságának érdekeit, büntözi a Dunavölgyének békére terem-tett földjét. Am megint csak távoli érdekek kohó-lában, hevített indulatok tüze állott a Folyó út-

Közvetlen tárgyalások indulnak rövidesen Románia és Magyarország között

A katonai egységek visszavonásának kölcsönös elrendelése csak kezdeti előfeltétele volt a diplomáciai tárgyalások megindulásának

Az új fordulat visszhangja az érdekelt országok sajtójában

Bucuresti. A „Romania” című lap a román és magyar kormányok között Jugoszlávia köz-vevitésével létrejött megállapodáshoz, amelynek értelmében mindkét ország leszereli a határain összpontosított csapatok egy részét, a következő megjegyzéseket fűzi:

„Jugoszlávia közbelépésére diplomáciai egy-zékváltás után enyhülés és talán igazi közle-vedést jelentő lépés történt Magyarországon és Románia között. Mindkét állam elhatározta, hogy egyöntetűen visszahívja az egymás hatá-raiain összpontosított csapatok egy részét.

A határainkat őrző csapatok létszámának a leszállítása, amit egyébként természetes elő-vigvázatossági intézkedésnek tekintettünk, ak-kor, amikor, mint a jelenlegi esetben is, szoms-zédaink is osztják ezt a felfogást, megfelel an-nak a kívánságunknak, hogy a jó szomszédai vi-szonyt helyreállítsuk Magyarországgal és köl-csönös bizalmi kapcsolatokat alakítsunk ki, amit remélünk és hiszünk, hogy szomszédunk is oszt.

Közvetlen tárgyalások következnek

A belgrádi „Politika” című lap vezető helyen foglalkozik Jugoszlávia közvetítő szerepével a román-magyar viszony rendezése körül.

A Bucuresti-i keltezésű cikk ismerteti a jugo-szláv akció részleteit és megállapítja, hogy a közvetlen magyar-román tárgyalások ennek következtében kezdődnek meg. Első eredmény az volt, hogy mindkét ország csökkenté határ-menti csapatait, ami máris kedvező léghőrt te-remtett.

Molotov biztosítékokat nyújtott Romániának

A Curenul közli a „Radlopress” jelentését, amely szerint Molotov külügyi népbiztos hemu-tatózó kihallgatáson fogadta Th. Davidescut, Románia új moszkvai követét.

Ezalkalommal Molotov kifejezetten biztosítot-ta Davidescu követet arról, hogy a Szovjetszövet-ségnek nincsenek támadó szándékai Romániával szemben. A szovjetfőváros diplomáciai körében — teszi hozzá a jelentés — azt hiszik, hogy eze-keket a biztosítékokat Saracoglu török külügymi-niszter sugalmazására nyújtotta Molotov és csak részletét jelentik annak a nagyszabású délkelet-európai együttműködési tervnek, amelyet a török külügyminiszter moszkvai tartózkodása alatt dolgoztak ki.

A Popolo d'Italia vezércikke

Róma. (Dunaposta.) Virginio Gayda, a Popolo d'Italiában írott vezércikkében a román-magyar — jugoszláv viszony alakulásával foglalkozik.

jába és a lehetőség elpárolgott, mint az örök körforgásban lévő víz.

Ma, éppen úgy, mint a víz örök körforgása, a gondolat, a jobb jövőt szolgáló eszmei elgondolás is elpárolgott, de újra és újra visszatér. Itt van megint, itt kopogtat a Dunamedence kapuján. Ta-lán a nagy tűz lángja, amely Európa fölött lo-

Megállapítja, hogy a három állam közötti kap-csolatok barátságos fejlődése

azoknak a tárgyalásoknak következménye, melyek az áprilisi glas-jugoszláv megegye-zést követték.

A több hónap óta folyó tanácskozások ered-ményei most kerülnek Európa közvéleménye elé és a béke minden barátját meglelégedéssel tölti el.

A „Timpul” az Izvestija vezérocikkről

A Timpul az Izvestija vezércikkével foglal-kozva megállapítja, hogy azok az elvek, amiket a szovjetlap Oroszországnak a szomszédállamok-kal való viszonyával kapcsolatban hangoztat, kü-lönös figyelmet érdemelnek a mai körülmények között. A fővárosi lap idézeteket közöl a vezér-cikkből s utal arra a kitétele, amely szerint ezek nem az elveknek az alkalmazása a keleteurópai béke megszilárdítását szolgálja. Megelelégedéssel vesszük tudomásul — írja a Timpul — hogy a je-lenlegi különösen súlyos körülmények között, amelyekben minden állam és minden nép áthalad, a szovjetkormány hivatalos lapja súlyt helyez arra, hogy

megelelése a szomszédok közötti bizalmat.

Ismervé ezeket az elveket, felfoghatjuk, mi-lyen mértékben haladhat előre a béke ügye, ha Oroszország, amelynek a kontinens ügyében való részvétele mindig szükséges tényezője volt az eu-rópai egyensulvtnak.

teljes súlyával áll szolgálatába a népek kö-zötti egvetértésnek és a szomszédok közötti szabad és baráti együttélésnek.

A bolgár sajtó hangja

Szofia. (Rompress). A Romania távirati je-lentése szerint a „Slovo” című bulgár lap meleg-hangu cikkeket ír a balkáni kis államok közös blokkba való tömörüléséről. — Most lenne itt az ideje — teszi hozzá a lap, — hogy a kis álla-mok kimutassák szellemi képességeiket és béke-óhajukat és egyesüljenek, hogy szembenézhesse-nek az eseményekkel.

A Rador athéni jelentése alapján itt írjuk meg, hogy Görögországban a fegyverbe hívott 1926—1935 korosztályokat szabadságolták.

Török-bolgár barátkozás

Más szójjal jelentés szerint közlik, hogy a bolgár hatóságok meghívták a török hadsereg két magasrangú tisztjét, hogy vegyen részt egy határmenti faluban a Boris király fronra-lépésének 21-ik évfordulóján alkalmával rende-zett katonai ünnepségen. A török tisztetek részt is vettek az ünnepségen, ahol beszédet tartot-

bog, ezuttal alkalmasnak bizonyul arra, hogy meg-világítsa értékét, jelentőségét. Aminek valóra-váltásához nem szükséges egyéb, mint az, hogy az érdekeltek őszinté jóindulattal és a közös ér-dek szolgálatában áldozatkészségtől elteltlen, a Dunamedence sorsának jobbra-fordításához egy-akarattal lássanak hozzá

tak. Beszédjünkben a bolzár hadsereget magasztatták és javasolták, a két országnak a határ mentén összevont hadseregét kölcsönösen vonják vissza. A beszédet Bulgáriában igen kedvezően fogadták.

Általános a megnyugvás

Valamennyi német lap részletesen foglalkozik a román-magyar jóviszony helyreállításával. Az Angrif című lap „A délkelet-európai béke” című cikkében a következőket írja: Mialatt még nyugaton elődöme a háború, vagy a béke kérdése, Délkelet-Európában kezd kikristályosodni a béke és a semlegesség szilárd tömbje. Hír szerint a belerádi magyar követ iránytadó jügoszláv körtökkel további megbeszéléseket folytat a közéleti érdekekben. Mindebből látni lehet, hogy Németország és Olaszország közép-európai politikája már is bő aratást hoz. A tengely békepolitikája Európában tehát nem volt hibaváló.

Belgrádi jelentés szerint a reggeli jügoszláv lapok szintén részletesen foglalkoznak jügoszláv-román közvetítő szerepével. A Politika bucaresti tudósítást közöl, amely szerint a meggyezésnek a híre örömet és meglepetést keltett. A Vreme viszont budapesti tudósítójának jelentése alapján közli, hogy a meggyezést a magyar politikai körök is nagy megnyugvással fogadták. Valamennyi jügoszláv lap egyetért abban, hogy a magyar-jügoszláv viszony javulása a múlt hét legfontosabb diplomáciai eseménye volt.

Szilárd békefront

Budapestről jelentik: (Rador). A Stefani olasz hírszolgálati ügyvétség rámutat arra, hogy a román-magyar-jügoszláv viszonyok a javulását minden magyar lap és a budapesti politikai körök elégtétellel fogadják. A „Pester Lloyd”, a „Magyar Nemzet” és a „Magyarország” kiemeli, hogy Európa délkeletén szilárd békefront keletkezett, amely Olaszország jóakaratu és tisztánlátó politikájának köszönhető, amely az európai háború kitörése után, de különben is arra törekedett, hogy a Balkánon a megértés légkörét teremtesse meg.

A magyar kormány sajtó állásfoglalása

Budapest. A kormánypárti „Függetlenség” című lap vezetőhelyen foglalkozik a román-magyar megállapodással s rámutat arra a meleg helyeslésre, amellyel a világ közvéleménye Románia és Magyarország közötti feszült viszony enyhülésének első lépését fogadta. A meggyezés bizonyítéka annak, hogy milyen rendkívüli horderejű a jelenlegi súlyos helyzetben ez a megállapodás, nemcsak a Duna-vidéki népek, hanem egész Európára nézve is. Bizonyíték az egyezmény arra nézve is, hogy a nagyhatalmak gigantikus küzdelméről a délkelet-európai államok minden erejükkel igyekeznek magukat távol tartani. Magyarország 20 éves magatartásával tanúbizonyságát adta, hogy nem bocsátkozik kalandos vállalkozásba, hanem békés úton igyekszik megvalósítani célkitűzéseit.

Szentségtörő kezek megcsonkították nepomuki Szent János aradi műemlékét

A hideg őszi nap sietős járőrelői csodálkozva, megdöbbenve állították meg tegnap a Szent János téren. Nepomuki Szent János szobra csonkán meledt az ég felé, feje a mellére zuhanva. Aradnak ugyszólván legrégibb emlékműve, amely a város vallásos multját hirdeti, a lecsüngő fej mellett néhány száraz gallyat is kapott ismeretlen kezekről, a kegyelet kifejezése gyanánt. Az őszi alkonyat szürkületet lassan bevonja a szobrot, amely fej nélkül is az a szent marad, akihez Arad katolikusai, keresztényei, de általában az egész aradi polgárság jóleső bizalommal fordult. Valahogyan megszenteltnek éreztük a városnak ezt a részét. A görögkeleti püspökség közvetlen közelében, nem messze a görögkatolikus és református templomoktól, éppen ide illett ez a szerény kis emlékmű a parányi téren.

Nem érdektelen, hogy éppen ebben az esztendőben van kétszázöt évének, hogy az aradi polgárok vallásos buzgalma révén felállíthatták Nepomuki Szt. János szobrát. S hogy miért éppen ennek a szentnek a tiszteletét óhajtották gyarapítani, megmagyarázható abból, hogy 1729-ben avatták szentté N. Szt. Jánost, a gyónási titoknak vértanúság árán is hű megőrzőjét.

Az újonnan avart szentnek állították emlékművet az aradi hívek a fentebbi esztendőben, az alábbi felirattal: S. Ioanni Nepomuceno eiusque honori aradiensis haec signa statuunt. (Nepomuki Szent Jánosnak és az ő tiszteletének emelték ezt a szobrot az aradiak.) A szobrot a jelenlegi városháza helyén állították fel, ahol több mint 140 évig maradt. A városháza építéskor helyezték át a róla elnevezett Szent János térre, ahol a mai napig is áll. Az ünnepélyes áthelyezés 1870. június huszonötödikén történt és az egykori feljegyzések szerint, a szobrot még ugyanebben az esztendőben Orjútay Magdaléna megújította.

Hitler: „Németországnak nincs semmi oka a háborúra, de ha kell, akkor állja a harcot”

Csütörtökre maradt el Chamberlain döntő nyilatkozata — Heves harc angol hajók és német repülőgépek között

Finnország minden eszközzel megvédi semlegességét!

Berlin. Hitler birodalmi vezér a Sportpalastban ünnepélyes keretek között nyitotta meg az idei téli segélymozgalmat. A birodalmi vezér nagyobb beszédet mondott és többek között a következőket jelentette ki:

— Ha áttekintjük szociális nevelésünk legutóbbi éveinek eredményeit, senki sem vitathatja, hogy a követett út eredményes volt. A sors most arra kényszerített bennünket, hogy a birodalom védelmére fegyvert fogjunk. Hála egy egyedülálló katonai teljesítménynek és katonánk bátor hősségének, néhány hét alatt leverjük azt az országot, amely azt hitte, hogy arcátlanul fenyegetheti a német érdekeket. Nem tudom, hogy mit hoz a jövő, de egyvel tisztában vagyunk. A világ egyetlen hatalma sem tudja Németországot ismét térdre kényszeríteni. Nem fognak minket semmitéle har-

cal legyőzni, sem gazdaságilag megsemmisíteni, sem pedig politikailag megtörni. Semmi körülmények között nem érik el, hogy Németországnak bármiképpen is megadja magát. Kifejezésre jutottuk békekészségünket. Németországnak nincs semmi oka a háborúra nyugati ellenfeleivel szemben. Ezek neveléses ürügyeket hoztak fel a háború megokolására. Németország azonban el van szánva arra, hogy békejavaslatainak elutasítása esetén felveszi a harcot és mindenképpen végigküzdi azt. A küzdelmek hosszantartó voltának bejelentése nem társzthat el bennünket még kevésbé tehet elkeseredettekké. Mielőttünk népiünk örök élete áll. Bármilyen sokáig tartson, amíg felfogásainkat érvényre tudjuk juttatni, ez sem rendit meg. Ellenkezőleg, amit a másik világ választ, azt meg is fogja kapni.

Chamberlain nyitott ajtót hagy maga mögött...?

London. Chamberlain a szokásos heti nyilatkozatát a háborúról csütörtökön teszi meg. Ez valószínűleg azt jelenti, hogy a Hitlernek adandó válasza csak akkor válik ismeretessé.

A Messagero londoni jelentése szerint Chamberlain miniszterelnök Anglia visszatartását úgy közli majd, hogy a béke esélye fenn maradjon. Ezért valószínű, hogy az angol miniszterelnök beszédében ellenjavaslatokat fog tenni. Ezek az el-

lenjavaslatok olyan területeket fognak felölelni, amelyekben lehetetlen lesz a meggyezés Németország és Anglia között. A jelentések szerint Chamberlain azt fogja kérni, hogy Hitler vonja vissza csapatait Csehországból, Morvaországból, Lengyelországból és Ausztriából. Az angol álláspont az, hogy Hitlernek be kell bizonyítania határozott jószándékait, mielőtt a tárgyalások megindulnak.

Litvániához csatolják Vilmát

Ujabb jelentéseink szerint a helvetes litván miniszterelnök és a litván hadsereg főparancsnoka kedden reggel külön repülőgépen utaztak Moszkvába. A hétfőn folytatott tanácskozás keretében a litván kormány elhatározta, hogy az egyezményt a Szovjet által javasolt keretben megerősítik és elfogadják a szovjetkormány által javasolt feltételeket. Kausnashan úgy tudja, hogy a Szovjet visszaajlandó adni a vilnai kerület egy részét. Ennek a területének 600.000 lakosa van és magában foglalja Vilna városát is. Úgy tudja különben Kausnashan, hogy az eszt és lett kormányok már beleegyeztek abba, hogy a két or-

szág területén szovjetországi katonai támaszpontokat állítsanak fel. Jól értesült litván körök megerősítik, hogy Litvánia tényleg megkapja Vilmát, azzal a feltétellel, hogy ott szovjetországi helyőrséget tartanak fenn.

Elutazott Moszkvába a finn küldöttség

Helsinki. Paasikivi stockholmi finn követ, a finn kormány megbízottjaként, hétfőn este 11 órakor elindult Moszkvába. Kiséretében van Paasonen ezredes, a köztársasági elnök első szárnysegéde és Nykop, a külügyminisztérium irodaigazgatója.

A finn helyzet Moszkva árnyékában

Helsinki. Mialatt Paasikivi finn delegátus moszkvai meghívásra a Kremlben tárgyal, Finnországban tovább folyik a tartalékosok behívása. Finn politikai körökben kijelentik, hogy csak elővigyázatossági intézkedések történtek és remélik, hogy a moszkvai tárgyalások baráti meggyezésre fognak vezetni. A finn sajtó közli a svéd lapoknak azt a megállapítást, hogy Finnország veszélyeztetése fenyegetést jelent valamennyi északi állam számára.

Hazafias tüntetés Finnországban

Róma. A Telegrafonak jelentik Helsinkiből, hogy a finn küldöttség Moszkvába történt elutazásakor nagyszabású hazafias tüntetés zajlott le a finn fővárosban. Több ezer főnyi tömeg gyűlt össze, hogy üdvözöljék a finn hivatalos küldöttséget diplomáciai utjuk alkalmából. A helsinki vasúti állomáson a bucsuztatásnál a hatalmas tömeg „Erős várunk nekünk az Isten” kezdetű éneket énekelték, mely a finnek egyházi himnusza. A svéd sajtó Erkkó finn külügyminiszter hétfői nyilatkozatával foglalkozik és a nyilatkozatból azt következteti, hogy Finnország visszatartását minden olyan szovjet-diktátumot, amely ellentétben áll Finnország semlegességi politikájával. Jogi szempontból Finnország helyzete előnyös, mert Finnország és Szovjetországnak közötti támadást kizáró egyezmény áll fenn.

Fegyverben áll Finnország!

Tárgyalások indultak Svédország és Finnország között

Zürich. Helsinkiből érkezett jelentés szerint a finn határon állomásozó orosz haderő számát a külföldi laptudósítók 30 hadosztályra teszik. A finnországi fejleményeket egész Skandináviában a legnagyobb érdeklődéssel figyelelik. A finn kormány maga részéről elrendelte, hogy azok a kiképzett katonák, akiknek szolgálati idejük tegnap lejárt, a további intézkedésig maradjanak fegyverben. A svéd kormány is fegyverben tartja azokat, akiknek október 10-én kellett volna leszerelniük.

A finn sajtótudósítók a külföldi laptudósítók előtt nyilatkoztak. Kijelentette, hogy Finnország minden eszközzel meg fogja őrizni semlegességét. Ez úgy értendő, hogy minden kísérlet, amely el akarná tántorítani Finnországot a semlegességtől és minden lépésre, amely Finnországot gazdaságilag sértene és végül minden területi követelésre fegyveres erővel fog az ország népe válaszolni. Finnország semmiféle területi engedményre nem lesz hajlandó. Mivel Aaland szigete Finnországhoz tartozik, a fegyveres ellenállás természetesen ebben a vo-

natkozásban is fennáll. Ami Finnország kereskedelmi kapcsolatait illeti, itt is visszautasít minden erőszakos követelést. Mivel azonban a szovjet- finn kereskedelmi kapcsolatok fejlesztése elsősorban Finnország érdeke, ilyen tárgyalások elől nem fog Finnország elzárkózni. Eovábbként a finn haderőt készenlétebe helyezték.

Stockholmi jelentés szerint a svéd lapok rámutatnak arra, hogy Oroszország nem kezelheti Baltikum módjára Finnországot. Abban az esetben, ha ezt tenné, úgy nemcsak az északi államok, hanem az egész világ, főleg Amerika tiltakozásával találkozónék.

Illetékes finn helyen a legerélyesebben cáfolják azt a külföldi híresztelést, hogy Finnországban általános mozgósítást rendeltek el. Jólértesült körökben tudni vélik, hogy a finn kormány tárgyalásokat kezdett a svéd kormánnyal. Főleg arról folytat eszmecsere a helyi kormány a stockholmiival, hogy milyen helyzet várható a moszkvai tárgyalások során.

Harc az Északi-tengeren a német repülőök és angol hajók között

Berlin. Német repülőgépek hétfőn délután csekély magasságban áthaladtak a dán Jütland-félsziget felett. Később visszafelé repülve a félszigeten kényszerleszállást végeztek, majd utána mindjárt felgyújtották a gépeket. Kijelentették, hogy az Északi Tengeren felderítést végeztek és miután benzinük elfogyott, ezért pusztították el gépeiket. A dán hatóságok a német gép személyzetét internálták.

Az Északi tengeren hétfőn harc folyt angol

hadihajók és német repülőgépek között. Két német repülőgép Dániában kényszerleszállást végzett, a harmadik Norvégiában szállt le, míg a negyediket, amely igen alacsonyan repült a dán légharító tüzérése lefőtte. Hir szerint a dán partok közelében egy ötödik repülőgép a tengerbe zuhant. A Fanoe szigeten leszállt repülőgép pilótája meg volt sebesülve és kórházba szállították. Elmondotta, hogy részt vett az Északi tengeren lefolyt harcban.

Az angol légügyi miniszter feltűnést keltő nyilatkozata

Londonból jelentik: Kingsley Wood angol légügyi miniszter kedden az alsóház ülésén nyilatkozott az angol légi haderő tevékenységéről. A légügyi miniszter közölte, hogy a mozgósítás gyors ütemben folyt le. A légi haderő szelleme kiváló.

— Teljes elismeréssel az ellentéti harci képességei iránt — mondotta Kingsley Wood — az angol légi haderő át van hatva attól a gondolatától, hogy az ő feladata az ellenség megvétele és véget vessen a támadásnak. A háború első négy hetében 72 esetben derítették fel német tengeralattjárókat és 34 esetben intéztek a tengeralattjárók ellen

támadást. Ezeknek a támadásoknak nagyrésze minden valószínűség szerint eredményes volt. Ugy éjjel, mint nappal felderítő repüléseket végzett az angol légi haderő Németország területe felett, megfigyelte a csapatmozdulatokat és néhány száz méternyi magasságból felvételeket készítettek a Siegfried-vonalról. Megállapítást nyert, hogy a legújabb gyártmányú angol repülőgépek jobbak mint az ugyanolyan típusú német gépek. Az angol repülőgépek számát rövid időn belül meg fogjuk kétszerezni. A kanadai, az ausztráliai és az újzeelandi hadipilóták kiképzési központja Kanada lesz.

A német—lett népkisebbségek költözési csere-akciója

Tallin. A német—lett megállapodások értelmében a lettországi németek 10 napon belül el kell, hogy hagyják az ország területét és a lett állampolgárságú németek két három héten belül német állampolgárságot optálhatnak.

A Német Távirati Iroda jelenti: Munters, Lettország külügyminisztere az alábbi nyilatkozatot tette a sajtó munkatársai előtt:

— Öt hét alatt mélyreható változások történtek Európában. Ezeket a változtatásokat Keleteurópában hajtották végre. Lengyelország megszűnt létezni. Németország és Oroszország között és a két nagyhatalom között baráti viszony keletkezett. Ennek következményeként új helyzet és új problémák keletkeztek a Balti-államokban is, ahol bizonyos mértékben felülvizsgálat alá kell venni a világháború befejezése után történelmet, mert a balti államok és a versaillesi szerződés nincsenek közvetlen összefüggésben egymással. A jelenlegi háborús helyzet nehézségeket okozott Oroszországnak a leningrádi kikötő tekintetében és ezért érthető a szovjetnek az az erőszítése, amellyel a balti tengerpart mentén nyugalmi helyzetet akar teremteni.

A Német Távirati Iroda jelenti: Abból az alkalomból, hogy Lettországból a német népcsoport tagjait a birodalom területére szállították, a lett németek népkisebbségi csoportja az alábbi kiáltványt adta ki:

— „A lakosság-cserére vonatkozó nagyarányú intézkedések bennünket is érintenek és népcsoportunk elhagyja azt az országot, amelynek földjén 400 év óta él nagy kultúrában. Ránk most újabb kötelesség vár.

A német népcsoport-akció magyarázata

Londonból jelentik: Az angol közvélemény óriási érdeklődéssel figyeli az északi, litvániai és lett országi németek elköltözését és a sajtó annak a véleményének ad kifejezést, hogy a „vörös” Balti-tenger partjáról akarják elköltöztetni a teuton bárók leszármazottait.

Finnország mindent megtesz semlegességének megőrzésére. Ebben Svédország és a többi skandináv-államok is támogatják. A Daily Telegraph szerint a németek gyors kitelepítése azzal magyarázható, hogy a Balti-tenger vidéke rövidesen orosz fennhatóság alá kerül.

Az amsterdami „Telegraaf” című lap értesülése szerint a lettországi skandináv nemzetiségűek elhatározták, hogy elköltöznek Lettországból. Rövid időn belül egy dán hajó Kopenhágába viszi őket.

Mussolini október közepén beszél Milánóban

Róma. Mussolini miniszterelnök eredetileg szeptemberre tervezett nagy beszédét a közbejött események miatt nem tarthatta meg és ezt október közepén fogja elmondani Milánóban.

Hitlerizmus, vagy — „churchillizmus”

Az olasz lapok megemlítik Bernard Shaw cikkét, amelyet a híres angol író a Sunday Dispatchban jelentetett meg. Shaw azt írja, hogy nem annyira a hitlerizmust kellene elpusztítani, mint inkább a churchillizmust. A Stefani-iroda jelentése szerint angol politikai körökben nem tartják kizártnak, hogy az angol kormány Hitler bizonyos pontjait tekintetében bővebb felvilágosításokat fog kérni.

Német kereskedelmi hajók áttörési kísérlete

Osló. Hétfőn reggel 9 órától déli 1 óráig ágyudörgést hallottak a norvég fővárosban a tenger felől. Később egy német repülőgép Flekkerfiord és Egersund között kényszerleszállást végzett Norvégia délnyugati partvidékén.

Stockholm. Több halászhajó legrényése elmondotta, hogy a Skagerrak tengerrészében nagyszámú és különböző nagyságú felfegyverzett német kereskedelmi hajót láttak, amelyek az Északi-tenger felé haladtak. Nem tudják, hogy ezeknek a hajóknak mi a rendeltetésük, de azt hiszik, hogy kísérletet tesznek vagy Nagybritánia blokádjának áttörésére, vagy pedig céljuk az Északi-tengeren és az Atlanti-óceánon tartózkodó hajók üzemenyagának kiegészítése.

Francia autonomista képviselők letartóztatása

Páris. A Havas-ügynökség jelenti: Rosse és Sturm autonomista képviselők letartóztatása nincsen összefüggésben a kommunista képviselők őrizetbevételével. A két autonomista képviselőt azért köörték, mert az állam biztonsága elleni összeesküvéssel vádolják őket. Már hónapok óta folyik a vizsgálat ellenük és gyanusakká váltak azáltal, mert igen gyakran utaztak Németországba és többször találkoztak Németország titkos ügynökeivel. Rosse az elzászi szövetség által kiadott autonomista Elsaser Kurir-nak a főszerkesztője volt. Sturmelt viszont elzászi körökben franciaellenes magatartásáról ismerték.

Argentína állásfoglalása

Milánó. A „Regime Fascista” jelentése szerint az argentinai főügyész határozatot hozott, amely a teljes államok termékeinek bojkottálásának intézésére alakult.

mert — természetesen — kell a Keleten meg szerzett német tartományokat. A népcsoport a lett és német kormányok közötti megegyezés alapján történik. Reménységgel várjuk ezt a történelmi pillanatot és igyekezni fogunk, méltóknak bizonyulni a nagy feladat elvégzésére.”

A DNB a következő hivatalos jelentést közli: A német kormány tárgyalásokat kezdett az északi lett kormánnyal a Führer reichstagi beszédében hangzott német kisebbségi lakosság áttelepítésére vonatkozólag. A megállapodás gondoskodni fog az áttelepített lakosság vagyonának likvidálásáról és áttelepítéséről is.

Berlin szerint

Törökországnak revízió alá kell vennie eddigi külpolitikáját

Berlin. (Radiopress.) Első ízben a sajtó részére kiadott hivatalos közleményben szöszereint ez állt: „Németország és Oroszország együttműködik. Olaszország pedig semleges marad.” Németország és Oroszország együttműködését elsősorban az a cél irányítja, hogy „egészséges alapot teremtsenek” a rend és bé-

ke fenntartására Európa délkeletén, a Duna-medencében, a Fekete-tengeren, a Márvány-tengeren és a Földközi tenger keleti részén. Törökországnak tehát őszintén revízió alá kell vennie külpolitikáját, alkalmazkodva a kelet-európai és a közelkeleti új helyzethez.

URANIA. Telefon: 12-32. Ma: SLAGER PREMIER! 5, 7.30 és 9.15 órákor.

Ez... francia film! Hugo Bettauer híres regénye!

„A bánatos ucca”

Erotikus film egy szép leányról, Párisban.

DITA PARLO, a „Magyar Rapsodia” hősnője

Inkisinoff, Albert Prejan.

Csak felnőtteknek!

Csak felnőtteknek!

Sortüzzel kivégezték Kolozsváron a rablógyilkos Govor Pált

Oszlophoz kötözve, bekötött szemmel fogadta az elítélt a halálos sortüzet

Kolozsvárról jelent az Aradi Közlöny tudósítója: Néhány héttel ezelőtt az Aradi Közlöny beszámolt arról az első polgári büntetőbírósnál elhangzott halálos ítéletről, amely Govor Pál 53 éves csavargót sújtotta, aki

Kolozsváron több fejszecsapással meggyilkolta Kilián Sándorné gazdag háztulajdonosnőt.

Az elhangzott halálos ítélet után Govor Pál kegyelmi kérvénnyel fordult hivatalból kirendelt védője, dr. Bartha Ignác magyar képviselő útján az Uralkodóhoz. A kegyelmi kérvény döntésének megérkezéséig, mint azt a büntető törvénykönyv elrendeli, az elítéltet a nagyenyedi fegyházba szállították, hogy ott várja be a legfelsőbb helyről érkező végső határozatot.

A hétfői napon megérkezett Ófelsége kabinetirodájának döntése, amely

a kegyelmi kérvényt elutasította.

Nyomban összeült a büntetőtáblai tanács és azonnali intézkedésre, erős fedezet mellett visszaszállították Govor Pált a kolozsvári börtönbe. Tekintettel arra, hogy a büntetőtörvénykönyv rendelkezései az ítéletek végrehajtásával kapcsolatban még hiányosak, a táblai tanács állapította meg a kivégzés módjait s úgy döntöttek, hogy

a rablógyilkost hétfőről-keddre virradó hajnal 4 órakor végzik ki.

Govor Pált még az esti órákban siralomházba szállították s egész éjszakán át egy görögkatolikus lelkész tartózkodott mellette.

Hajnali négy órakor, ködös szürkületben, szemtelő esőben gyűltek össze a hivatalos közelekek, dr. Rosca táblai elnök, Griveanu táblai ügyész, rendőrök, dr. Bartha Ignác védőügyvéd és a végrehajtó közegek: egy szakasz csendőrelővezették a sápadt, megtört, megbilincseltekezű halálraítéltet, aki szótlanul hallgatta végig a táblai ügyész által felolvasott végső döntést. Több kérdést intéztek hozzá, azonban csak az utolsó kívánság jogán szólalt meg, amikor azt kérte, hogy halálát írják meg a magyarországi Ivánka községben Jakó Govor József nevű fiának.

Govor Pált ezután

egy előre elkészített oszlophoz vezették, odakötötték, majd szemét fehér kendővel kötötték át és a vezénylő tiszt harsány hangon adta meg a jelt a kivégzésre.

Pillanatok múlva a csendőrszakasz sortüze eldördült és így beteljesedett az első halálos ítélet.

A kivégzett rablógyilkos holttestét, amelyet nyolc golyó járt át, azonnal elszállították a fogház udvaráról, egyszerű szekéren és

a temető árkában földelték el.

Lengyel menekültek között Magyarországon át az aradi szállodában

Magyarországon át szeretnénk visszatérni szülőföldjükre — Fehérnemű-holmit kérnek a jószívű emberektől

Néhány napja tíz lengyel menekült tartózkodik Aradon. Polgári menekültek, akik Magyarországon át szeretnénk visszatérni hazájukba és, akik itt várják meg, hogy a kiutazási, illetve a beutazási engedélyt megkapják. A menekülteket az állomással szemben lévő Horváth-szállodában helyezték el és a hatóságok gondoskodnak arról, hogy itt élelmezést is kapjanak.

A tíz menekült között két volt állami hivatalnok, egy gyáros, négy soffőr és több munkás van. Néhányan beszélnek németül és az egyik, egy volt varsói állami hivatalnok, franciául is. Ruhájuk kopott, arcuk megviselt, halkán beszélnek: az elmúlt néhány hét nyomait talán sohasem mossa le róluk az idő.

Láthatólag a volt varsói állami tisztviselő tartja a lelket bennük, ő fogja őket össze, ő a vezetőjük és ő is nyilatkozik a többiek nevében. Előzetesen azonban szinte minden mondatot megbeszél társaival lengyelül és csak azután fordítja a szót németre:

— Arra kérem, hogy ne írja ki neveinket. Hátan varsóiak vagyunk, a többiek pedig krakkóiak és kattowitziak.

Pillanatra elhallgat, majd így folytatja:

— Szeptember 6-ikán hagytam el Varsót. Katonai irodában dolgoztam és parancsot kaptunk, hogy azonnal induljunk utnak. Annyi időm sem volt, hogy hazamenjek és feleségemtől, gyermekemtől elbucsszam. Azóta sem kaptam semmi hírt róluk. Szeptember 11-ikén érkezünk meg Breszt-Litovszkba, majd pedig rövidesen onnan is folytattuk utunkat délkelet felé. Szeptember 17-ike Koimeában virradt reánk. Itt értesülünk arról,

A „Times“ nyílt levele a békéért

London. A Times nyílt levelet közöl, amely hangoztatja, hogy Angliának életérdeke a békés kereskedelmi forgalom lebonyolítása. Mint hogy Anglia nem tartotta szükségesnek a Szovjetunióval szembeszállni, a lengyelországi bevonulás miatt, most már lehetetlenség azt állítani, hogy Anglia Lengyelország helyreállításáért küzd. Eltekintve attól, hogy a régi határok helyreállítására már nincsen lehetőség, ha Anglia célja a béke helyreállítása, akkor ezt a háborút a semlegesek véleményére való tekintettel sem szabad egyetlen nappal sem meghosszabbítani, ha nem feltétlenül szükséges. A nemzeti szocialista Németország megsemmisítése a keresztény Európa elpusztítása után, págyon sovány győzelem lenne.

hogy az oroszok átlépték a lengyel határt és ekkor nyilvánvalóvá vált számunkra, hogy el kell hagynunk az országot. Kuty községbe menünk és szeptember 18-ikára virradó hajnali négy órakor jöttünk át autón a Romániába vezető hidon.

Szovjet-ukrajnához csatolják Fehéroroszországot

Moszkva. (Rador). A nyugati Fehéroroszország nemzetgyűlésének megválasztása október 22-én történt meg. Az újonnan összeülő nemzetgyűlés a nyugati Fehéroroszországnak a szovjethez való csatlakozását fogja kimondani. Egyébként lwowi ideiglenes ukrán tanács felhívást intézett a

tarnopoli, stanislawowi és lucki közigazgatási hatóságokhoz, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket a nemzetgyűlés összehívására, amely hivatalosan Nyugatukrajnának a szovjetben lévő Ukrajnához való csatlakozását kimondani.

Kivonják a tengeri forgalomból a „Transylvania“ és „Basarabia“ utasszállító hajókat

Az összes járatoknál ötvenszázalékos díjmeles

Bucurestiből jelentik: Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben a hajók utasforgalma lecsökkent, a román tengerhajózási társaság elhatározta, hogy október 19-től kezdődően a „Transylvania“ és a „Basarabia“ utasszállító gőrhajókat, amelyek a „Constanta—Istanbul—Pyreus—Alexandria—Beirut—Jaffa“ útvonalon bonyolították le a forgalmat, kivonják a szolgálatból. Újabb rendelkezésig a két hajót a constantai kikötőben tartják. Ezen az útvonalon a „Basarabia“ hajó utolsó járatát október 12-én, csütörtökön végzi. Amint az utasforgalom ismét megnövekszik a forgalomból egye-

lőre kivont két hajót újra üzembe helyezik. A román tengerhajózási társaság igazgatósága egyébként valamennyi hajójáratnál az összes díjtételeket ötven százalékkal felemelte. A Constanta—Istanbul—Pyreus—Alexandria—Jaffa—Haifa—Beirut-i útvonalon a jövőben hetenkint egyszer a Dacia, Romania és Regele Carol nevű postahajók bonyolítják le a forgalmat. A tengeri háború következtében előálló nagy veszély miatt az Angliába irányuló hajóforgalmat teljesen beszüntették.

3, 5, 7.15 és 9.15 órakor:

„CORSO“ mozgó bomba-sorozatának második filmje:

Ma indul erdélyi diadalutjára a kizárólag nálunk leköthető új METRO-GOLDWYN sorozat első és az idei filmszezon legnagyobb, legszebb és legmelódiasabb filmje: a

„Szabadság dala“

melyben **EDDY NELSON** életének legnagyobb sikerét aratja mint énekes és mint színész. Főszereplők még: VIRGINIA BRUCE, VICTOR MC. LAGLEN.

Kedvezményes jegyek nem érvényesek. — Jegyelővétel.

Délután 3-kor olesó helyárrakkal „Kameliás hölgy“. Greta Garbo

Radian propagandaügyi miniszter Cernautiban hangoztatta, hogy az ország területi épségét senki sem fenyegeti

és együttműködésre, egyetértésre
hivta fel az ország minden lakosát

Bucuresti. (Rador.) Al. Radian propaganda-
ügyi miniszter. Ganescu miniszterelnökségi ka-

binetigazgató és a propagandaügyi minisztérium kabinetfőnöke kíséretében Cernautiba érkezett, hogy itt megvizsgálja Bucovina és Suceava tartomány általános érdekű problémáit. Cernautiban a központi pályaudvaron az előkelő vendégeket a helyi hatóságok képviselői fogadták, élükön Gh. Flondor tartományi kormányzóval. A tartományi igazgatóságon Gh. Flondor üdvözölte a minisztert. A miniszter megköszönte a fogadtatást, melyet az új kormány és a miniszterelnök iránti bizalom nyilvánításának tekint. Biztosította a tartomány vezetőit, hogy a kormány hazafias figyelemmel van Bucovina irányában, megértő támogatója a terület lakossága minden kívánságának.

— Az a hivatásunk, hogy a mostani nehéz időket komoly lelkiismerettel éljük át. — mondotta. Országunk nem a békekonzferenciák határozatainak önkényes alkotása. A nemzetközi szerződések nem tettek mást, mint szentesítették vitathatatlan jogainkat. Az ország nem nagylelkű szövetségesek állandékának eredménye, hanem etnikai és történelmi valóság, amelyet annyi nemzetek vére és áldozata szentelt meg. Uralkodásunk a jelenlegi határok között nem a wilsoni gondolatkörrrel kezdődött, hanem ott élt fejedelmink agyában és népünk lelkében ez lelkesítette a nemzet nagy tanítóinak és bölcsőinek tevékenységét, azokat századokon át harcoltak, hogy elérjék azt, ahol most állunk és ez megkapta egy egész nép véreinek pecsétjét, melylyel az egész világ előtt hangoztatta, hogy évezredek eszméjét viszi teljesülésre. Országunk az összes állampolgárok lelki egysége által megerősödött igazságának alánálva állva összes szomszédjaival jó egyetértésben, a békét akarva és együttműködve áll és el van határozva, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel is megvédi határait, ha valaki merészelne hozzányulni az ország függetlenségéhez és szuverenitásához.

— Teljesen érthetetlenek az idegesség bizonyos megnyilvánulásai és azok a hírek, amelyeket kávéházakban suttogva kolportálnak. Senkinek sincs megengedve, hogy felszabadítsa magát az ország iránti kötelezettségek megértése alól. Földműveseink és katonáink hite legyen mindnyájunk biztatása, akik hivatta vagyunk, hogy határozottan hirdessük az ország igazságos jogait. Ez az irányelve elsősorban az állami tisztviselőknél. Az állami tisztviselő nem egy részvénytársaság ideiglenes alkalmazottja, hanem az állami szuverenitás kifejezője és tekintélyének valóságos képe. Egyéni cselekedete nem X. vagy Y. ur tette, hanem egy olyan személyé, akibe a nemzet bizalmát helyezte és megbízást adott neki. Bizonyos vagyok abban, hogy itt, Bucovinában a kételkedés és bizalmatlanság nem verhet fényt.

Felelősségem teljes tudatában jelentem ki, hogy senki sem fenyeget bennünket. (Hosszu taps és éljenzés) és hogy senki sem támasztott igényeket, vagy kívánságokat, amelyek veszélyeztetnék határaink épségét. (Tapsok.) A kormány teljes határozottsággal fogja követni szilárd és lojális nemzeti politikánkat. Szomszédaink tudják ezt és tudják azt is, hogy ez a semlegesség és békehájj meg fog szünni a legkisebb olyan cselekedetre, vagy gesztusra, amely vitássá akarná tenni nemzeti szuverenitásunkat. Ez a nemzet nem hajlandó területi engedményekre. (Hosszu tapsok!)

— Ennek az országnak minden egyes da-

VEGEN CSATTAN AZ OSTOR

Az Állami Sorsjáték IV. osztályának a huzása gazdagságot hoz azoknak, akik állandóan játszottak a Sorsjátékon és türelmük volt, hogy kivárják ezt a nagy eseményt.

OKTÓBER 15.-én

az Állami Sorsjáték a játékosok között szétoszt
236.800.000 leit

Ujítsa meg sorsjegyeit. Akik az előző osztályokon nem játszottak, kérjenek felvilágosításokat a sorsjegyarudaktól, milyen feltételek mellett vehetnek részt a IV. osztály huzásán.

Állami Sorsjáték

Rablógyilkosság Temesváron

A rendőrség még kedden éjjel elfogta a tetteseket

Temesvárról jelentik: Az elmúlt éjjel egy cigánybanda két tagja: Rusu Filip és Herhalt Jánosif Temesvár és Szabadfalu között meggyilkolta és kifosztotta Gráczy István temesvári munkást. A bestiális gyilkosokat a rendőrség még kedden éjjel letartóztatta.

rabkája régi latinságának és századok román törekvésének nyomait viseli. Tudom, hogy áldozatokra van szükség, tudom, hogy szenvedések vannak és hogy bizonyos körülmények között nehéz eleget tenni az állami igényeknek. Mik azonban ezek a nehézségek elődeink áldozatával szemben. A kormány amennyire lehet meg fogja könnyíteni a nehézségeket és intézkedett, hogy a mezőgazda-katonák havonta 10—12 nap szabadságot kapjanak és hogy a rekvirálásokat a legértékesebben végezzék.

A miniszter ezután felhívta a tartomány tisztviselőit, hogy minden tekintetben álljanak a nép mellett és minél hasznosabb együttműködést létesítsenek az etnikai kisebbségekkel. Az ukrán lakossággal létesített megengedés nem a rendkívüli körülmények által kikényszerített megoldás, hanem az ország összes vezetői óhajának kifejezése és az állandó kisebbségi politika egyik egyik eredménye. Újból felhívta a tisztviselőket, hogy szálljanak szembe a rémhírek terjesztőivel. A kormány tiszteli az állampolgári szabadságokat, de

engedelmességet követel a nagy nemzeti célokkal szemben. Mindenkinél az uralkodó körül kell állania és a közjó érdekében dolgoznia.

Ezután Nistor volt miniszter a bukovinai lakosság nevében mondott köszönetet a kormány munkájáért és hangoztatta a terület lakóinak hűségét. Radian miniszter részletesen megvizsgálta az eléje terjesztett problémákat és hangoztatta, hogy azokat a leggyorsabban és a legkedvezőbben oldják meg. Egyébként az egész problémacsoportot a kormány illetékes tagjai elé terjeszti.

FORUM filmszínház. Tel.: 20-10.

Ma utoljára:

„A karnevál királynője“

Sonja Henie és Richard Greene

Román hirdó: Călinescu Armand miniszterelnök gyászszertartása és tometésével.

Előadások: 3 5. 7.15 és 9.15.

Holnap premier!

Az évad legnagyobb filmje!

„GUNGA-DIN“

Cary Grant, Douglas Fairbanks, Victor Mc. Laglen és Joan Fontain.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnyeim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egész évre ... 840 le || Negyedévre 210 le
Félévre ... 420 le || Egy hónapra 70 le

Idegsillapító kesztyűk

Nagy elmék féltékenyen vigyáznak, nehozy nyilvánosságra kerüljenek magánéletük apró mozzanatai, világért se terhelnék velük a közvéleményt. Ezek az apró titkok haláluk után derülnek ki a mint minden titok ha már nem is titok. Izgatja a fantáziákat, életrajzírók pedig a lélekanalízis gyémánt szemcséinek tartják, amiből az egyéni jellem csillámlik elő. Chopin mindig könyves volt külsőre, finom választékosággal öltözködött, anekdoták keringenek ma is róla, de glaszkesztyűiről eddig hallgatott a krónika. Pedig a fehér kesztyűk csodálatos varázssal voltak a mester diszpozíciójára nyilvános szereplésekor. Hagyatékában többszáz fehér glaszkesztyű szerepel, mind rongyos. Pedig, mint az énekesnők minden állásuk alkalmával új harisnyát huznak, Chopin minden hangversenye előtt vadonatúj, finom fehér kesztyűt vásárolt. Élete folyamán egész vagyont költött kesztyűre, ami kitűnik hagyatékából. Szereplése előtt félórával feltűnő ideges volt, kámpaláz kímázta, ekkor kezdte huzni fehér kesztyűjét, mely úgy tapadt kezéhez, mint ha saját bőre lenne, egyetlen ráncnak sem volt szabad rajta lenni. Mint minden zongoristának, kezét erősek voltak, de nem izmosak, Chopin híres volt asszonyosan keskeny, finom kezéről. Megkezdte utjgyakorlatait, először a varratok utánanyúltak, majd roppanni kezdtek a amikor a mester belejezte „előgyakorlatát”, megelégtlenül, megnyugodva dohta le szétszakadt kesztyűjét, amit egyetlenegyszer viselt életében — idegsillapítóul.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 10.17 és fél, London 17.97, Newyork 445.50, Brüsszel 74.60, Milánó 22.50, Amszterdam 236.87, Berlin 177, Belgrád 10, Bucuresti 340.

— Török hajót küldtek Saracoglu után. Isztambulból jelentik: A Stefani-ügynökség értesülése szerint a „Kadesse” nevű török hajó, amelyen Saracoglu török külügyminiszter Odesszáig utazott és amely még akkor visszaindult török vizekre, ismét Odesszába ment, hogy Saracoglu hazájába szállítsa.

— Ostromállapot Egyiptomban. Kairóból jelentik: Az illetékes parlamenti bizottság szótöbbséggel elfogadta azt a törvényjavaslatot, amellyel Egyiptomban elrendelik az ostromállapotot.

— AZ OSLÓI ÁLLAMOK A BLOKAD ELLEN. Brüsszelből jelentik: Az oslói egyezmény aláíró államainak képviselői a közeli napokban összeülnek, hogy megvitassák az angol és német blokad következtében beállott helyzetet.

— Lengyel menekült katonaság lakhelye. Bucurestiből jelentik: A román területen tartózkodó lengyel tisztek és katonák kötelesek vagy a táborban, vagy a hatóság által megjelölt helyen tartózkodni. A kormány a fogarasi várban tábort rendezett be számukra.

— Szlovák gazdasági bizottság érkezett Budapestre. Pozsonyból jelentik: Polyák szlovákiai meghatalmazott miniszter gazdasági bizottság élén hétfőn Budapestre érkezett és ma megkezdte tárgyalásait illetékes magyar közgazdasági ténvezőkkel. A tárgyalás célja az árucserreforgalom rendezése Magyarország és Szlovákia között.

— Beszűntették a légi-járatokat. Bucurestiből jelentik: A LARES-társaság a hétfői nap folyamán valamennyi légi vonalán a közlekedést beszüntette. Hasonló intézkedést tett az Ala Littoria repülőársaság is. Jelenleg még csak a bucuresti—budapesti légivonalon közlekednek a repülőgépek.

— Göring ajándéka Vorosilov számára. Moszkvából jelentik: A Havas-ügynökség értesülése szerint Göring tábornagy ajándékképpen turistaresztülőgépet küldött Vorosilov tábornagnak. A gépet von Brenner német repülőezredes vitte Moszkvába.

— Eckhardt Tibor kritikája a földreform-javaslatról. Budapestre jelentik: A magyar képviselőház keddi ülésén kezdte meg a földreformról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A vita első szónoka a kormány részéről báró Vay László államtitkár lesz, míg az ellenzék részéről Eckhardt Tibor, a kispardapárt vezére már ma mondotta el beszédét. Eckhardt igen éles kritikát gyakorolt a javaslat felett és kijelentette, hogy ez a javaslat nem oldja meg az egyetemes ügynek tekintendő földkérdést.

— Göring Olaszországba készül. Rómából jelentik: A Stefani-iroda feltűnés-keltő híre szerint Göring vezértábornagy rövidesen Olaszországba utazik. Látogatásának pontos időpontját még nem tették közzé.

— Predeal hó alatt. Predealból jelentik: A tegnap esti hideg eső után hőséges hó hullott le, amely kedd reggel 10 óráig tartott és az uccákat hatalmas hótakaró lepte el.

— Meghalt Mihail Zamfirescu. Bucurestiből jelentik: Hétfőn reggel meghalt Gheorghe Mihail Zamfirescu, a kiváló román író, újságíró és dramaturg. Szinpadí művei és lírai alkotásai nagy értékei a román irodalomnak. „Nastazia kisasszony” című népszerű színdarabja még hosszú időn át műsordarabla marad a román színpadoknak.

— A mezőgazdaságban foglalkoztatott gyermekek iskolamentességét tervezi a kormány. Bucurestiből jelentik: Tekintettel arra, hogy a nagyarányú bevonnások folytán a mezőgazdasági munka fennakadást szenved, amennyiben a gyermekeket az iskolában foglalkoztatják, a közoktatásügyi miniszterium felhívást intézett a helytartóságokhoz, hogy készítsenek pontos kimutatást a helyzetről és ennek megfelelően tegyenek javaslatot, hogy szükséges-e a gyermekeknek a mezőgazdaságban való további foglalkoztatása.

— Hajózhatóvá tették a Körös-folyó magyarországi szakaszát. Békéscsabáról jelentik: A békéscsents-andrási duzzasztó gát, amely a Körös vizét hajózhatóvá teszi, elkészült. A berendezés révén lehetővé válik a termőterületnek 100 kilométeres körzetben való öntözése, mert a felduzzasztott vízmennyiség elláthatja a csatorna hálózatát a szükséges vízzel. Az idén 25 ezer hold öntözését kezdik meg. A hajózáshoz szükséges zsilipek csak jövőre készülnek el.

Nincs több sétatálcá és kardviselés az angol hadseregben

Régi hagyományt szűntettek meg az angol hadseregben: megtiltották a sétatálcá viselését. Az angol katonák (tisztek és legénység egyformán) szolgálton kívül kard és oldalfejszer helyett lovagló-pálcát, spanyolnádbotot suhogtattak kezükben. Ezen régi szokást most megszüntette egy új rendelet. Háború tartamára elrendelték a tábori egyenruha viselését is minden alkalomra. Diszgyenruhákat nem viselnek többé és a kiüntetéseknek is csak a szalagjait szabad feltűzni. Ujjonnan kinevezett tisztek — a lovastisztikar kivételével — nem kötelesek kardot sem beszerezni.

— Bánsági festőművész bécsi sikere. Temesvárról jelentik: A bécsi városi tanácsnak van egy Jenő herceg díja, amelyet minden esztendőben egy-egy német festőművész kap. A díjat az irén Ferch Ferenc, a tehetséges bánati festőművész kapta. A díjat november elsején Temesváron adják át a művésznek.

— Hadnagyvá léptették elő az angol repülőgép-anyahajót elsüllyesztő német repülő-tizedest. Berlinből jelentik: Göring tábornagy Franke tizedest, aki egy repülőgép-támadás alkalmával egy repülőgép-anyahajót elsüllyesztett, hadnagyvá léptették elő és közölte vele, hogy Hitler kancellár a vaskereszt első és másodosztályu rendjével tüntette ki. Franke előadása szerint a bomba ledobása után az angol repülőgép-anyahajó fedelzetén sűrű füst keletkezett. A hajót kísérő hajórajt másnap ismét látta, de a repülőgép-anyahajó nem volt felfedezhető. Kikötőt nem érhetett el az anyahajó és csak az a lehetőség áll fenn, hogy a bombatalálat következtében elsüllyedt.

— Titokzatos robbanás történt Fokker, a híres repülőgéptervező magán-yachtján. Newyorkból jelentik: Fokkernek, a híres repülőgéptervezőnek a Hudson-folyón haladó magán-yachtján robbanás történt. Eddig még meg nem erősített hírek szerint a robbanás olyan nagyarányú volt, hogy egy tengerész és egy, a yacht fedelzetén tartózkodó fiatal pár életüket veszítették. A hajó legénysége uszva menekült a partra.

Ez is megoldás!

...Ha a feleség és az anyós egyidőben telefonálnak...

Kötelező a polgári légvédelem!

Részleteket megtudhat a
Kötelező Polgári Légvédelem
magyar nyelvű kézikönyvből

K. ha 5 minden újságárusnál
és dohánytözedében.

Ára 3 lei

— LÁZADÁS EGY AMERIKAI CSATAHAJÓN. Washingtonból jelentik: Az „Arizona” nevű amerikai csatahajón szombaton lázadás tört ki. A csatahajó most tért haza a San-Pedronai megtartott flottagyakorlatokról. A legénység az amerikai kikötőben partra akart szállni, de a partraszállást nem engedélyezték. Erre tört ki az elégedetlenség olyként, hogy harcra került a sor. A lázadásnál számos amerikai tengerész életét vesztette. Az amerikai haditengerészeti hivatal hallgatásba burkolódzik és az Arizonában lefolyt eseményekről mindeddig nem adtak ki nyilatkozatot.

— Hunyady Sándor darabjának nagy sikere Rómában. Rómából jelentik: A Teatro Argentinában tegnap este mutatták be hatalmas siker mellett Hunyady Sándor „Pusztai szél” című háromfelvonásos színművét, amely az olasz fordításban „Vento della Puszta” címet kapta. A bemutató előadáson megjelent Alfieri propagandaminiszter, báró Villányi Frigyes magyar követ és igen sok más előkelőség. A darab az olasz közönség körében nagy tetszésre talált. A főszerepet Lányi Margit játszotta. A szerzőt és a főszereplőket az első felvonás után hétszer, a második felvonás után tízszer és a harmadik felvonás után tizenkétszer hívták lámpák elé.

— Özv. Messer Lipótné temetése Kisenőn. Kisenőről jelentik: Impozáns részvét mellett temették el vasárnap délután Kisenőn özv. Messer Lipótné, néhai Messer Lipót királyi tanácsos, nagykereskedő özvegyét. A szertartáson, amelyen a gyászbeszédet dr. Schönfeld Miklós aradi hitoktató-rabbi tartotta és amelyen Weisz Sándor főkantór énekelt farszadokat, Kisenő község egész társadalma, felekezetre és nemzetiségre való tekintet nélkül résztvevett és mely együtt érzéssel fordult a porigszított család felé. Özv. Messer Lipótné született Schillinger Juliána rövid betegség után hunyta örök álomra szemét és az a nagy szeretet, amellyel életében körülvették, megnyilatkoztott halála alkalmával is. Halálát a Messer-, Schillinger-, Mann-, Goldzieher-családok, valamint kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

— Büntény a Poianán. Ploestiből jelentik: Poiana községben megdöbbentő büntény történt. Stellan Mándru gazdálkodó összeveszett apósával, Moisa Ioannal, amiből verekedés támadt. Mándru Stellan ittás állapotban valóságos dühöngeni kezdett és mindenkit bántalmazott, aki meg akarta védeni apósát. Dulakodás közben hat embert megsebesített. Eufrozina Moise oly súlyos sérülést szenvedett, hogy meghalt és a családnak más tagját súlyos sérülésekkel kórházba kellett szállítani.

— Üresedésben levő tiszviselői állások. Az aradi kereskedelmi és iparkamara módjában van azonnal elhelyezni kereskedelmi iskolai végzettséggel, vagy érettségivel, esetleg felső kereskedelmi akadémián licenciátussal rendelkező néhány fiatalembert. Érdeklődők jelentkezzenek a kamara titkári hivatalánál.

— Kávédelután a Református Otthonban. A református Nőszövetség szokásos látékonycélu kávédelutániát október 12-én, csütörtökön délután 6 órakor tartja a református otthonban (Calvin-ucca 3. sz.), Vendégeket szívesen látnak.

— Borzalmas büntény Ismail-megyében. Bucurestiből jelentik: Az ismailmegyei Curciu községben borzalmas büntény történt. A 38 éves Panclu Tudor, aki hat gyermek apja, vadházasságban élt Cusiala Parascihivával Ezt a viszonyt az asszony fiére és rokonsága ellenezte. A házaspár meghívta magához a rokonságot, akik közül az asszony 28 éves fiére jelentkezett. Panclu Tudor és vadházastársa meggyilkolták a szerencsétlen embert és holttestét kidobták az utcára.

— Ha belel el vannak dugulva és gyomra rossz, úgy folyamodjék azonnal a természetes „Ferenc József” keserűvízhez mert ez már csekély, alig egy pohárrnyi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemsen tisztítja ki az emésztés utját s jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

— Az aradi városi üzemek igazgatósága 21 és 40 év közötti férfiakat keres november elsejére uccasapóri minőségben való alkalmazás végett. Jelentkezni a volt gázgyárban lehet naponta, déli 11 és 12 óra között.

— Koszorúmegváltások címén az aradi zsidó Szeretetház javára a következő adományok folytak be: Stengl Bernát koszorúmegváltására Gruner Jakab 200 lei, Jakobovits Zoltánné 50 és Gróf. Nemes. Schwartz 100 lei. — Berger Izidor koszorúmegváltására Lefkovits Armin 100, Biró Ede és neje 300, Bloch Lajos 200, Bloch Károly 200, Berger Testvérek 400, Berger Gyula 50, Sámuel Ignác 300 lei. — Özv. Polgár Sándorné koszorúmegváltására özv. Meer Arminé 300, Meer Imre 300, Weisz Márton 200 lei.

NÉPCSERÉK

Nagy igényekkel lépnek fel, ha ki akarnánk jelenteni, hogy Hitler kancellár beszéde nyomán lesz-e béke, vagy megindul igazában a háború. Ezt senki ma még meg nem tudná mondani. Egyelőre csak a lapok véleményeit ismerhetjük és az angol kormánynak egyik polemizáló közleményét, amely szintén nem rukkolt ki határozott állásfoglalásal, hanem bizonyos elvi leszögezések után azt ígéri, hogy a javaslatokat meg fogják a dominiók kormányával együtt vizsgálni.

Hitler beszédéből ki kell inkább ragadnunk azt, amit pozitívumként foglalhatunk és ez Kelet-Európa etnográfiai átszaporítása.

Hitler szavai ezeket jelentik ki: „Legfontosabb feladat a néprajzi viszonyok újrendezése, azaz a nemzetiségek olyan átformálása, hogy a fejlődés végén minél megfelelőbb elválasztó vonal legyen. Ebben a tekintetben azonban nemcsak erre a területre korlátozott problémáról van szó, hanem sokkal messzebb nyúló feladatokról, mert Európa egész keleti és délkeleti része tele van a német nép különböző töredékeivel. Ez az egyik oka és alapja a zavaroknak. A nemzetiségi elv és faji gondolat korszakában utópia lenne azt binnl, hogy minden további nélkül asszimilálni lehet egy annyira értékes nép csoportjait. Európa életének széleskörű rendezése közé tartozik, hogy itt áttelepítések történjenek és az európai viszályanyag legalább egy része kiküszöbölődjék. Németország és Szovjet-Oroszország megállapodott abban, hogy ebben a tekintetben kölcsönösen támogatják egymást.”

Hitler beszéde későbbi során nyilatkozik arról, hogy miként képzei el annak a területnek a rendezését, amely a mostani német-orosz demarkációs vonalától nyugatra esik és megemlíti itt a kisebbségi kérdés megoldását.

Hitler szavaitól a következő két tényt lehet leszűrni. A német kormány kétféleképpen akarja megoldani az etnikai kérdéseket: áttelepítés és kisebbségi kérdés rendezés formájában. Ugyalászik, hogy az áttelepítés tekintetében az orosz kormányval elvi megegyezést is kötött.

Tény, hogy Oroszországban hivatalos orosz kimutatás szerint egymillió kétszázötvenezer, a németek szerint csaknem kétmillió német él. Vegyük a közép számot és mondjunk másfél milliót. Ezek a németek a Volga mentén laknak és önkormányzatot élveznek Szovjet önkormányzatot. Hogy kisebbségi életük, német kultúrájuk, intézményeik milyenek, azt nem tudjuk megmondani, mert pontosan nem ismerjük. Előttünk fekszik ugyan a „Nation und Staat” külön száma, amely semmi egyébbe nem foglalkozik, mint az oroszországi németek helyzetével és azt rettenő sötétnek festi le, de ezek, a komoly adatokkal fűszerezett német szakmunkák is szovjetellenes célt szolgáltak annak idején és bizonyára ma a németek sietve vissza is vonják őket.

Vizsgált a német uralom alatt, pláne a fél Lengyelország elfoglalása után, jelentékeny számú ukrán és fehér-orosz kisebbség él. Számukat nem lehet megmondani, mert a kisebbségi szakkönyvek ezeket a volt Lengyelország egyes vidékei szerint nem tüntetik fel. Ugy kell lennie, hogy a két kormány megegyezést létesít egymással, hogy a német és szláv lakosságot kölcsönösen kicserélik és áttelepítik. Ezekről a népi áttelepítésekről nem először írtunk már lapunk hasábjain. Alig van ennél nehezebb kérdés. Hogy emberek százait kiemeljük ősi lakhelyükről, házaikból, földjeikről, temetői emlékeiktől és más országokba vigyük őket: ez főleg kultúrnépnekéül óriási feladat és eddig nem is sikerült. A déltiroli németek áttelepítése is rendkívüli fájdalommal és sérelmekkel jár és maga Hitler bevalloja, hogy rajta kívül ezt senki sem merne volna megkísérlni. Ez tehát egyelőre csak elvi megegyezés lehet. Hitler más országokban élő népcsoportokra is ki akarja ezt terjeszteni, vagy ha ez nem volna lehetséges, úgy mint kisebbségeknek akar nekik más életstandardot teremteni.

Nem tudjuk: milyen német kisebbségeket tart Hitler áttelepíthetőnek és milyeneket nem. Valószínűleg olyan németeket telepítenének át, amelyeket ki lehet cserélni, mint például az oroszok kapnának a németjeikért szlávokat.

Hogy mindez mennyiben sikerül — ismételjük — bajos megjósolni. Mi azt hisszük, hogy ez a közeljövő kérdése. Ha azonban minden ország és kisebbség számára nyélbe akarnának ütni ilyen kicserélést, az olyan új népvándorlást indítana meg, amely Kelet-Európát véget nem érő hullámszamba hozná.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár. Piata Avram Iancu 12
JANKA gyógyszerár. Bulev. Reg. Ferdinand
Dr. DICK gyógyszerár. Str. Mărășestii.

Vasárnap dönt Kolozsváron

a Romániai Magyar Népkezősség központi elnöki tanácsa az aradi vezetőség-választás ügyében beadott többszáz felebbezés felett

Kolozsvárról jelentik: Gróf Bánffy Miklós, a Romániai Magyar Népkezősség országos elnöke az áthelyezett magyar nemzetiségi postások, vasutasok ügyében hétfőn egy kisebb küldöttség élén Bucurestibe utazott, hogy illetékes helyen hathatósan intervenálhasson a visszahelyezések érdekében.

Elutazása előtt alkalma volt teljes részletességgel tájékozódni az aradi népközezősségi tagozat tisztakar-választó közgyűlésén történt eseményekről, továbbá meghallgatta a központi főügyész terjedelmes jelentését is arról a többszáz aláírással ellátott felebbezésről, amelyet Arad város egyházi, társadalmi gazdasági és közművelődési intézményeinek a vezetői nyújtottak be a Népközezősség országos központiához, kérve a választás eredményének megrókoló megsemmisítését.

A tények áttanulmányozása után Bánffy Miklós gróf intézkedett, hogy a Romániai Magyar Népkezősség elnöki tanácsa október hó 15-én.

vasárnap délelőtt haladéktalanul összehívjon és elhatározó módon hozzon döntést az aradi

helyzetben; annál is inkább, mivel a felelős központ megerősítése nélkül a legutóbbi közgyűlés óta oly helyzet alakult ki, amely minden tekintetben ellentétes a Népközezősség szervezeti szabályzatával.

A fentiekre való tekintettel Bánffy Miklós gróf országos elnök, még Kolozsvárról történt elutazása előtt

táviratot intézett dr. Parecz Bélához, a népközezősségi központ által szervezésre felkért intézmények vezetőjéhez, akik táviratban utasított arra, hogy a központi elnöki tanács határozatának meghozataláig a népközezősségi irattárat, a pénztárt, továbbá a tagozat többi felszerelését semmi esetre se adja ki kezébe.

A népközezősség országos központja ezzel az intézkedésével is megerősíteni látszik azt a jogi felfogást, — amely egyébként a népközezősségi szervezeti szabályzatban is lefektetést nyert. — hogy mindaddig, amíg a központi elnökség nem döntött a közgyűlési választás eredménye felett, népközezősségi képviselőre senki sem illetékes Arad város területén, a központ által felkért dr. Parecz Béla szervezőbizottsági elnökön kívül.

Baran Coriolan miniszter:

„A hadsereg által igénybevett lovakat valószínűleg rövidesen visszaadják a gazdáknak”

Temesvárról jelentik: Baran Coriolan dr. miniszter, aki Porumb Ionel dr. kabinetfőnök kíséretében hétfőn délelőtt megjelent a helytartóságon, meglátogatta Marta Alexandru dr. királyi helytartót. A miniszter a helytartóságon folytatott tanácskozásai végén fogadta a sajtó munkatársait, akikkel közölte, hogy a fővárosból már a múlt hét derekán utazott el ellenőrző körútra. Járt Erdélyben, Segesvárott, Medgyesen és Nagyszebenben, ahol Hedrich Hans dr. szenátorral és a szászok több más vezetőjével érintkezett. Meghallgatta a szászoknak az iskolai támogatásra vonatkozó és egyéb kulturális kívánságaikat.

Temesvári tanácskozásai során felhatalmazta Popovici Virgü ezredes-preiektust, hogy a nagyobb községekben helyettes bírókat nevezzen ki, akik a bírósági munkájukban támogassák. Ezeknek a helyetteseknek a díjazásáiban azonban csak a jövő évi költségvetésbe lehet majd beállítani. A miniszter annak a reményének adott kifejezést, hogy a hadsereg által igénybevett lovakat a gazdáknak hamarosan visszaadhatják és így a mezőgazdasági munkálatok körül semmi fennakadás nem lesz. A miniszter végül barátságosan elbeszélgetett az újságírókkal és annak a megköszönésének adott kifejezést, hogy hamarosan nyugalmasabb napok következnek, a békés munka napjai.

Október 22-ig fizethetik be önkéntes hozzájárulásukat az aradi kereskedők a hadfelszerelési alapra

— A Kereskedelmi és Iparkamarához kell eljuttatni az adományokat — Számos időszerű kérdéssel foglalkozott a kereskedők értekezlete —

Kedden este az aradi Kereskedelmi és Iparkamara meghívása alapján értekezletre gyűltek össze az aradi kereskedők a Kereskedelmi Testület helyiségében. Az értekezletet Domán Sándor testületi elnök nyitotta meg, majd pedig Pácuraru Brutus, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára emelkedett szólásra és felhívást intézett a kereskedőkhöz a hadfelszerelési alaphoz való hozzájárulással kapcsolatban.

— A királyi helytartó Öccellenciája kezdeményezésére, amelyet a megyei prefektúra utján juttattak el hozzánk — mondotta Pácuraru Brutus — a Kereskedelmi és Iparkamara magára vállalta a hadfelszerelési alapra való adakozási mozgalomnak a kereskedőkkel kapcsolatos levezetését. A felhívásnak eleget tettünk, mert ezt erkölcsi kötelességünknek tartottuk, másrészt pedig helyesnek véltük, ha ezt a mozgalmat mi szervezzük meg és nem pedig más hatóságok. A felhívás elfogadásakor biztunk abban, hogy minden egyes kereskedő szabad megítélése és helyes érzelme szerint tudatában lesz annak, hogy milyen összeggel helyeztet és most fordul elő először, hogy anyagi áldozatokat kér tőlük és ezt akkor teszi, amikor valóban nagyjelentőségű ügyről van szó. Mindenkori igyekeztünk megvédeni a kereskedők érdekeit, különböző jogtalan gyűjtésektől megvédjük őket, olyan léggörcs teremtettünk a Kamarában, hogy oda minden kereskedő otthonába jön. Elvárjuk most a kereskedőktől, hogy felhívásunknak megfelelő formában eleget tegyeren.

A kamarai főtitkár által elmondott felhívást Domán Sándor magyar nyelven ismertette majd pedig közölte, hogy október 15-ikén jár le az a határidő, amelyet eredetileg az önkéntes adományok bejelentésére adtak. Ezt a határidőt most október 22-ig meghosszabbították.

— Mindazokat, akik az adományokkal kapcsolatban tájékoztatlanok és felvilágosításokat kívánnak, arra kérem, hogy keressenek fel, készséggel állók rendelkezésükre.

Engel Gyula emelkedett ezután szólásra és beszámolt arról, hogy a vezetése alatt álló kiskereskedői szindikátus tagjai körében már megindította a gyűjtési akciót. Pácuraru Brutus elismerőleg emlékezett meg erről a mozgalomról, majd pedig felszólította a kereskedőket, hogy adományaik a hadfelszerelési alap javára október 22-ig juttassák el nyugta ellenében a Kereskedelmi és Iparkamara pénztárához.

Engel Gyula ezután a maximális árak ügyében szólalt fel és arra hivatkozott, hogy több olyan árut, amelyet nem lehet közszükségleti cikknek nevezni, például a prágai sonkát is maximumálták. Elmondotta, hogy a jelenleg megállapított túzfáraak mellett nem találják meg számításukat a kereskedők, utalt arra, hogy a petrolumot a kiskereskedők 3 lei 90 baniért kaphják s 4 leiért kell eladniok. Mindezekre való tekintettel a Kereskedelmi és Iparkamara közbenjárását kérte annak érdekében, hogy a jövőben a maximálisra vonatkozó tárgyalások alkalmával a Kamara egy hozzáértő tagot küldhessen ki, aki a városvezetőség előtt szakszerűen ismerteti a helyzetet minden egyes árucikkkel kapcsolatban. Pácuraru Brutus főtitkár ezt a közbenjárást meg is ígérte.

Szöflösi Zsigmond dr., a Kereskedelmi Testület főtitkára ezután Bene C. Emil egy beadványát olvasta fel. Bene C. Emil ugyanis nem jelenhetett meg a közgyűlésen és ezért indítványát írásban terjesztette elő. A beadvány részletesen foglalkozik a kereskedők válságos helyzetével, majd különböző javaslatokat sorol fel a válságos helyzet megoldására. Ezek között szerepel a hitel fokozott biztosítása, kiméleti idő a lejáratok rendezésére, az óvások mellőzése, de ugyanekkor a hitelező összes jogainak megőrzése, az indokolatlan áremelkedések megakadályozása, a házbérek kérdésének rendezése. A beadvánnyal kapcsolatban Pácuraru főtitkár közölte, hogy azzal legutóbbi ülésén foglalkozott a Kereskedelmi és Iparkamara átnemelt bizottsága.

Megkezdte munkáját a román állam és a római katolikus egyház közötti függő kérdések elintézésére alakult bizottság

Bucurestiből jelentik: Szombaton tartotta meg első ülését a kisebbségi minisztériumban a román állam és a római katolikus egyház közötti függő kérdések elintézésére alakult bizottság. A bizottság tagjai az állam részéről Borcea Lucian dr., a nagyszebeni és Ioan Garoiu dr., a brassói ügyvédi kamara dékánja, a római katolikus testület részéről Gyurkovics Antal dr., a bucarestii román. kat. érsekség fővikáriusa és Gyárfás Elemér dr. Az érdekelt minisztériumokat a következők képviselik: Titus Dragos (nemzetnevelésügyi minisztérium), Slavo Avramescu (egészségügyi mi-

nisztérium), Russo Crețeanu (kultusz. és művészetügyi minisztérium), C Balaceanu (földművelésügyi minisztérium) mindannyian állami ügyvédek. A bizottság munkájának megkezdése előtt Dragomir Silviu dr. kisebbségügyi miniszter üdvözölte a tagokat, majd rámutatott azokra az okokra, amelyek a bizottságot életre hívták s hangoztatta azt a megérző szellemet, amelynek a kisebbségi kérdések megoldásában ezúttal is tanujelét adta a román állam. A miniszter ezután eltávozott s a bizottság megkezdte munkáját. (Rador).

SPORT KÖZLÖNY

Bucurestiben folytathatja az AMTE a vasárnap megkezdett pont-gyűjtést

Rapid-Ripensia a forduló legérdekesebb mérkőzése

A nemzeti bajnokság vasárnapi programját máshelyen közöljük, alább csak a mérkőzések eseményeit igyekezzünk lajtolgatni. A hatodik forduló — éppen úgy, mint az előzők — nagyon érdekes összecsapásokat tartalmaz és a legtöbb meccs nyitnak, bizonytalan kimenetelűnek ígérkezik.

Bucurestiben két mérkőzés kerül lejátszásra és pedig az AMTE mérkőzik az Unirea Tricolorral, a Rapid pedig a Ripensiat látja vendégül. Az aradi munkácsapat vasárnap két igen értékes pontot szerzett, de ez nem teheti elbizakodottá sem a csapat tagjait, sem pedig híveit. A játék ugyanis még ezúttal is sok kívánnivalót hagyott hátra és az obori pálya ellenséges légkörében sokkal nehezebb feladat vár a piros-feketékre. Nem megoldható, hanem ez sem, de annyi bizonyos, hogy az első perctől az utolsóig teljes erőbedobással kell küzdeni az utolsó helytől való bucsút jelentő két bajnoki pont megszerzéséért. A másik mérkőzés a forduló legérdekesebb összecsapásának ígérkezik és a Rapidnak nagyobbak az esélyei a győzelemre. Mindenesetre

a szeszélyes Ripensia meglepetést csinálhat.

Resicán is érdekes meccset játszanak: az UDR a bajnok Venus látja vendégül. Az UDR igyekezni fog javítani, de a Venus ellen ez nem sok sikerrel kecsegtet és így alighanem a Venus szerzi a pontokat.

Kolozsváron a Victoria és a Juventus csapnak össze és ez a meccs rendkívül heves, nyílt küzdelem árnyékát veji előre. A Victoriát a honi pálya támogatja, a Juventus azonban idegenben is nagyon tud küzdeni. Nagy harc után a döntetlenhez közelálló eredmény várható.

Nagybányán a bajnokjelölt Carpati és a Sp. Studentesc mérkőznek meg a pontokért. A Carpati odahaza szinte legyőzhetetlen és nem lehet vitás, hogy a küzdelemből győztesként fog kikerülni.

Galatiban a Gloria CFR erős ellenfelet kap a CAMT csapatában, amely eddigi szereplése során beigazolta, hogy a legjobboknak is méltó ellenfelet tud lenni. A CAMT még Galatiban — idegen pályán — is győzhet.

Muresan vezet

az AMTE—Unirea Tricolor mérkőzését

Bucuresti. A központi bíróküldő bizottság kijelölte a vasárnapi divíziós mérkőzések játékvezetőit és ezek a következők:

Unirea Tricolor—AMTE, bíró: Muresan.

Rapid—Ripensia, bíró: Emil Kroner.

Victoria—Juventus, bíró: Huniade.

Gloria CFR—CAMT, bíró: Gh. Busa.

UDR—Venus, bíró: Piky Kroner.

Carpati—Sp. Studentesc, bíró: Stanciu.

A B) ligás mérkőzések közül a Gloria—Sparta (Meggyes) mérkőzést a piskál Petric vezeti, míg az aradi játékvezetők közül Munteanu Petrosényban bíráskodik a Jiul—CFR Simeria mérkőzésen.

A HÉT TIZENEGYE

A Gazeta Sporturilor ezen a héten is összeállította a hét legjobb csapatát, amely a lap szerint a következő:

Pavlovici (Ripensia) — Duce (Sportul), Chi-roiu (CAMT) — Simatoc (Ripensia), Rasinaru (Rapid), Kert (Carpati) — Sipos (Rapid), Baráky (Rapid), Bodola (Venus), Petea Valcov (Venus), Gica Popescu (Sportul).

A magyar nemzeti bajnokság állása:

1. Ferencváros	4	4	0	13:5	8
2. Elektromos	4	2	2	10:6	6
3. Ujpest	4	2	1	12:8	5
4. Kispest	4	2	1	13:9	5
5. Szeged FC	4	2	1	5:5	5
6. Hungária	4	1	2	10:9	4
7. Haladás	4	2	0	2:7	4
8. Nemzeti	4	2	0	2:6	4
9. Szürkefű	4	1	1	2:8	3
10. Törekvés	4	1	1	2:8	3
11. Gamma FC	4	1	1	2:4	3
12. Szolnoki MAV	4	1	0	3:6	2
13. Kassai AC	4	1	0	3:9	2
14. Bocskai	4	1	0	3:2	2

My car egy kapából!

Az olasz bajnokság vasárnapi fordulóján a következő eredmények adódtak: Milan—Bari 4:0, Lazio—Genova 4:1, Novara—Fiorentina 2:1, Bologna—Torino 3:1, Juventus—Modena 1:0, Venezia—Triest 3:1, Roma—Nápoli 1:0, Ambrosiana—Liguria 2:0.

Berlinben a Wanse-stadionban vasárnap benyolították le a német—magyar kerékpáros mérkőzést, amelyet a német kerékpárosok 46:20 arányban biztosan nyertek meg.

A magyar bajnokság vasárnapi fordulóján a következő mérkőzések szerepelnek műsoron: Ferencváros—Taxisok, Ujpest—Kispest, Gamma—Hungária, Nemzeti—Törekvés, Szeged—Kassa, Haladás—Bocskai, Szolnok—Elektromos.

A jugoszláv bajnokság vasárnapi eredményei az alábbiak: BSK—Jedinstvo 6:1 (3:1), Jugoszlavia—BAS 2:2 (2:0), Zimonyi SK—Vojvodina 2:2 (1:1), Baťa SK—Gradjanski (Skoplje) 2:1 (0:1).

HETI MŰSOR:

Egy héttel a román—magyar válogatott mérkőzések előtt teljes üzemmel folytatódnak a küzdelmek valamennyi csoportban a bajnoki pontokért és a heti műsort a következőkben adjuk:

Nemzeti bajnokság: U. Tricolor—AMTE, Rapid—Ripensia, Gloria CFR—CAMT, UDR—Venus, Carpati—Sp. Studentesc, Victoria—Juventus.

B) liga: Jiul—CFR Simeria, Vulturii—Minerul, Gloria—Sparta, CFR T.—Severin—Electrica, Kinizsi—MICA.

Ker. I. oszt.: Titapus—Crisana, Olimpia—Tricolor, Egyetértés—AAC, Transilvania—Astra, Banatul—ATE.

Ker. II. oszt.: Hakoah—Vulturul, Fortuna—AMRA (?).

Ij. bajnokság: Hakoah—Unirea, Tricolor—Transilvania, Olimpia—Gloria, ATE—Crisana, AMTE—Astra, Egyetértés—Titanus.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, OKTÓBER 11.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés. 12:03: Lemezek.

Bucuresti. Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13:10: Baical balalajkenekar. 13:30: „Swing-Club” jazzzenekar. 14: Hírek. 14:20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Művészeti krónika. 19:17: Szerenádok és nocturnók lemezekről.

Bucuresti. Radio-Romania. 20: Dr. Horia Slabozeanu előadása a gyermek egészségéről. 20:15: Chopin-keringők lemezekről. 20:45: Hírek, Sportközlemények. 21: A bécsi Kreutzer-együttes. 21:20: A rádiózenekar esti hangversenye. 22:30: Hírek, háztartási és orvosi tanácsok. 22:50: Polkák, mazurkák és polonezok lemezek. 23:10: Táncclemezek. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek éter. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Hanglemezek. 13:40: Hírek. 14:20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14:30: Szigeti Sándor magyar nótákat énekel, kíséri Csorba Dezső cigányzenekara. 15:30: Hírek. 17:15: Diákféltóra 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:15: Táncclemezek. 18:50: Afrikai négerek, Irta Pély Zia. Felolvasás. 19:30: Paksy Jenő és Gáll Imre magvat nótákat adnak elő kétzongorán. 19:45: Falusi síták a Balaton körül. Örsy Atilla tájrajza. 20:15: Hírek. 20:30: Az Operaház előadásának a közvetítése. „Hegyek alján.” 22: Hírek időjárásjelentés. 23:10: Katonazenekar. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0:20: Kurina Simi cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 19:45: Jazzdalok s táncszámok hang lemezekről. 20:30: Olasz nyelvoktatás. 21: Hírek. 21:20: A rádió szalonzenekara. 22:30: Költők a Margitszigeten. Irta Rexa Dezső. Felolvasás. A verseket elmondja Fáy Béla. 23:05: Időjárásjelentés.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 12.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés. 12:03: Lemezek.

Bucuresti. Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13:10: Vokálzene lemezek. 13:30: A rádiózenekar operettegyvelegeket ad elő. 14: Hírek. 14:20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:05: Időszerű kulturális közlemények. 19:17: Balettzene lemezek.

Bucuresti. Radio-Romania. 19:35: Nichifor Crainic előadása a paradicsomi honvágyról. 20:10: N. Căci xilofonozik. 20:25: Serban Tasian román dalokat énekel. 20:45: Hírek, sportközlemények. 21: Emil Ciomag ismerteti a szimfonikus hangverseny műsorát. 21:15: A Filarmonica szimfonikus zenekar hangversenye. 22:10: Hírek, háztartási és orvosi tanácsok. 22:30: A zene folytatása. 23: Spanyol táncok és dalok lemezek. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, éter. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Rácz Béla cigányzenekara. 13:40: Hírek. 14:20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14:30: A rádió szalonzenekara. 15:30: Hírek. 17:15: Héjas Pálné háztartási előadása. 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:15: Megyesi Pál énekel zongorakísérettel. 18:40: A százéves herendi porcellán. Kósa Miklós dr. előadása. 19:10: Szabó Kálmán jazzhármasa. 19:55: Művészeti időszerű tanácsadó. 20:15: Hírek. 20:25: Beszkárt-zenekar. 20:55: Külügyi negyedóra. 21:10: Elvesztett világ. Hang játék. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Senta Benesch gondolkázik zongorakísérettel, a magyar—német művészcsere keretében. 23:30: Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0:35: Filmdalok és jazzszámok hanglemezekről.

Budapest II. 19:55: Hoërmeister harmonikakettős. 20:30: Angol nyelvoktatás. 21: Hírek. 21:20: Beszkárt-zenekar. 21:45: A legendás óriásmadár. Tasnád Kubecska András dr. előadása. 22:15: Hanglemezek. Utána: Időjárásjelentés.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Konverziós törlesztést kell fizetni november 15-én

A 11-ik konverziós részlet fizetése november 15-én válik esedékessé. A fizetendő részletek nagysága nem változott, de más a tőkére és a kamatra való megoszlásuk. A részletek ki számításánál mindig az 1934. április 7-iki csökkentett tőkeösszeg veendő alapul.

A mezőgazdasági tartozásokra vonatkozó konverziós törlesztés rövid táblázatát az alábbiakban közöljük. Az I. számszlop a lecsökkentett tartozást, a II. számszlop a fizetendő konverziós részletet tünteti fel, a III. számszlop azt mutatja, hogy a fizetendő részletből mennyi esik tőketörlesztésre, míg a kamattörlesztésre összeget a IV. számszlop foglalja magában.

I.	II.	III.	IV.
1000 lei,	40	28	12
5000 lei,	198	138	60
8000 lei,	316	221	95
10000 lei,	395	276	119
15000 lei,	593	415	178
20000 lei,	790	553	237
25000 lei,	988	691	297

30000 lei,	1185	829	356
35000 lei,	1383	968	415
40000 lei,	1581	1106	475
45000 lei,	1778	1244	534
50000 lei,	1976	1382	594

A városi tartozások után fizetendő konverziós részlet megoszlását ugyanezen módszer szerint a következőkben közöljük:

I.	II.	III.	IV.
5000 lei,	336	250	86
8000 lei,	538	400	138
10000 lei,	674	500	174
15000 lei,	1008	750	258
20000 lei,	1344	1000	344
25000 lei,	1680	1250	430
30000 lei,	2016	1500	516
35000 lei,	2353	1751	602
40000 lei,	2689	1001	688
45000 lei,	3015	2251	774
50000 lei,	3361	2501	860

A fenti összeállítás szerint bármely összegű tőketartozás esedékes konverziós részletét könnyen kiszámíthatjuk.

Az új külkereskedelmi törvény rendelkezéseinek megfelelően módosítja a kormány Románia külkereskedelmi egyezményeit

Előkészületek a lejáró külkereskedelmi és fizetési egyezményeink meghosszabbítására

Bucuresti. A nemzetgazdasági miniszter a napokban több értekezletet tartott, amelyeken az új külkereskedelmi és devizatörvény alkalmazási lehetőségeit vitatták meg. Az egyik ilyen értekezleten — amelyen Bujoiu nemzetgazdasági miniszter elnökölt — résztvettek Románia londoni, párisi, berlini, budapesti követségeinek gazdasági attaséi is. A követségi attasékkal tartott értekezleten megvitatták azokat a lehetőségeket, amelyekkel az új külkereskedelmi törvény rendelkezései érvényre juttathatók lesznek az érvényben levő, vagy megújításra váró külkereskedelmi és fizetési egyezményeinkben. Mivel a devizatörvény a mai napon megkezdte működését, elsősorban a klinger-egyezmények módosítása válik szükség-

gessé. Azokkal az államokkal kapcsolatban, amelyekkel érvényben levő külkereskedelmi egyezményeink fix árfolyamokat írnak elő, az értekezleten elhatározták, hogy ezeket a valutákat a devizatörvény egylegére nem jegyzik. Ez a határozat elsősorban a márkát és az olasz lírát érinti.

Az értekezlet megállapította a külkereskedelmi egyezmények módosításának programját. Így a svájciakkal a tárgyalások holnap kezdődnek. Jugoszláviával a napokban kezdődnek meg a tárgyalások Bucurestiben. Október 15-én egy román delegáció utazik Ankarába a román-török külkereskedelmi és fizetési egyezmény meghosszabbításának tárgyalására.

Halmi forgalmát a Duna felé irányítják

A „Romania” c. napilap érdekes megállapítással a kivitel-utak eltolódásairól

Azok a változások, amelyek Európa térképén az utóbbi időben történtek, természetesen az egyes országok közötti kereskedelmi vonalak használhatóságára is kihatottak.

A halmi vonal, amelyen nemrég a Cseh szlovákia és Németország felé irányuló romániai kivitel lórésze bonyolódott le, ezt a hivatását hónapok óta nem tudja zavartalanul betölteni. Amíg a tranzit-forgalomra nézve a román és magyar kormányok között kielégítő megoldás létre nem jön, a halmi határállomás nem nyerheti vissza régi fontosságát. Igen számottevő kereskedelmi útvonal volt számunkra az is, amely lengyel területen, Danzig és Gdynia kikötőjén keresztül, a skandináv államok és részben Anglia felé irányult. Ma már ezt sem lehet igénybe venni mindaddig, amíg tőlünk északra az események zajlása el nem csitul. Ennek az útvonalnak a kihasználására nézve egyébként a jövőben az orosz és a német hatóságokkal kell majd megállapodást kötnünk.

A román kormány illetékes tényezői most tanulmányozzák azokat a lehetőségeket, amelyek révén a helyzeten javíthatunk. A „Romania” című napilap értesülése szerint, különbséget kell tennünk az átmeneti és a tartós jellegű lehetőségek között.

Átmeneti jellegű volna az a megoldás, hogy azt az áruforgalmat, amelyet a múltban Halmi keresztül bonyolítottunk le a jövőben a Dunán összpontosítsunk. Mivel azonban a Duna téli időben befagy és hajózásra alkalmatlan, ezt a megoldást csak az őszi hónapokig vehetjük igénybe.

A másik átmeneti lehetőséget a Földközi-tengeri kivitel minden eszközzel való növelése képezi. Itt főleg két nehézséggel találkozunk szemben magunkat: az egyik a hajótér mindjobban emelkedő bérleti ára, a másik a tengeri szállítások biztosításának nagyarányú megdrágulása. Hivatalos körökben azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy nem volna-e lehetséges ezeken a nehézségeken a tengeri szállításnak nyújtandó állami támogatással, bizonyos fajta kiviteli jutalmakkal könnyíteni.

A tartós megoldás utját mindaddig nem lehet megkeresni, amíg a mai zavaros nemzetközi szállítási viszonyok el nem rendeződnek és a lengyel-német, valamint lengyel-orosz határok véglegesen ki nem alakulnak. Ha ez megtörténik, akkor a román kormánynak lehetősége nyílik arra, hogy az utabb geopolitikai adottságok figyelembe vételével megkeresse és megtalálja a romániai külkereskedelmi forgalom számára legjobban megfelelő utakat.

A kereskedelmi törvény módosításának közgyűlésekre vonatkozó rendelkezései azonnal életbe léptek

Kolozsvárról jelentik: Amint azt lapunk legutóbbi számában közöltük, a Hivatalos Lap 1939. október 7-i 233. számában törvényrendelet jelent meg, mely a II. Carol kereskedelmi törvénynek a részvénytársaságok közgyűlésére vonatkozó rendelkezését, tehát a 208-234-ig bezárólag terjedő szakaszokat, némileg megváltoztatta és azokat a 898. szakasszal együtt a törvényrendelet megjelenésének napjával életbe léptette.

A 898. szakasz büntető határozatokat tartalmaz azokra vonatkozólag, akik valamely részvénytársasági közgyűlésen, vagy más ülésen részvényesi minőségben résztvesznek és szavazati jogot gyakorolnak anélkül, hogy valóban részvényesek volnának, avagy, kik az anyagi haszon ellenében megállapodásokat létesítenek, hogy valamely ülésen megállapodás-szerűleg fognak szavazni, avagy a szavazástól tartózkodni. Ezen utóbbi intézkedés lényeges jelentőséggel bír a részvénytársaságok mai szervezetében.

Munkáskezek hiánya miatt

nagy nehézségbe ütközik a szüretelés

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium különböző bortermő vidékekről kapott jelentések alapján kimutatást készített a szőlőtermés állásáról. A kimutatás szerint, a hegyvidéken a szüretelés munkáskez hiányában, nagy nehézségbe ütközik. Az esőzések és a hideg idők következtében nagy szőlőmennyiségek rothadtak el. A hasadt szemek mennyisége aggasztó mértékben megnövekedett. Az új bornak még nem alakult ki az ára. Minden valószínűség szerint az elmúlt évinél valamivel magasabb ára lesz. A jó minőségű űzőrok árai kissé magasabbak lettek. Üzletkötések nagy számban nem történtek.

Az állam megvásárolja az erdélyi magánvasutvonalakat

Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter szentesítést végezt a rendeltörvényt terjesztett az Ural kodó elj. a magánvasutvonalaknak az állam által történő megvásárlásáról. A rendeltörvény értelmében a közlekedésügyi miniszter felhatalmazást kap arra, hogy a következő magánvasut vállalatok vonalait vásárolja meg: Satumare, Baia Mare, Jabod-Cugir, Ardealul de Sud, Caransebes-Hátszeg, Tarnava Mica, Unite Satmarene, Valea Visului, Jibou-Baia Mare, Nasaudene, Matra Crisana és Bihorene.

Csak csomagolt formában hozható forgalomba a kenyér és a péksütemény

Az aradi sütőiparosok a városi egészségügyi szolgálattól átiratot kaptak a kenyér és a péksütemény forgalomba-hozatalával kapcsolatban. Az átirat hivatkozik egy régebbi miniszteri rendeletre, amelynek értelmében a kenyeret csak tiszta papírba csomagolva szabad forgalomba hozni. Ez a rendelet annak idején nem került végrehajtásra és most az egészségügyi minisztérium egy újabb rendelkezést adott ki, amely közli, hogy ugy a kenyér, mint a péksütemény csak tiszta papírba vagy cellofánba csomagolva hozható forgalomba. A rendelet úgy értelmezendő, hogy a péksüteményt már becsomagolva kell a kaszárkában elhelyezni. A sütőiparosokkal közölték, hogy a főorvosi hivatal szigorúan ellenőrzi a rendelkezés végrehajtását, a kihágók ellen jegyzőkönyvet vesznek fel, a visszaesőket pedig azzal büntetik, hogy elrendelik pékműhelyük bezárását.

= KEDVEZMÉNYES ÁRON OSZT KI GYÜMÖLCSFAKAT AZ ARADI MEZŐGAZDASÁGI KAMARA. A gyümölcstermelők érdekében az aradi Mezőgazdasági Kamara idén is lebonyolítja a gyümölcsfa-akcióját. A kedvezményes-áru kasszin, őszibarack, cseresznye, stb. lákat pontoktól kezdve osztják ki. Az érdeklődők részére felvilágosítással szolgál úgy a Mezőgazdasági Kamara, mint a Kamara tulajdonát képező gyümölcsösök vezetősége.

Legújabb jelentéseink:

Kiüríti Helsinkit és Viborgot a finn kormány

Helsinkiből jelentik: Tekomen finn belügyminiszter kedden este a finn rádióban nagy beszédet mondott, amelyben felszólította Helsinki (Helsingfors) és Viborg (Viipuri) városok lakosságát, hogy

a két város területét szerdán és csütörtökön ürítse ki és a kiürítési munkálatokat legkésőbb csütörtök este fejezze be.

— A kormány — mondotta a finn belügyminiszter — a kiürítés kérdésével kapcsolatban

nem nyúl kényszer-rendszabályokhoz csak jóakaratu tanácsot ad. A politikai helyzet egyelőre nem rosszabbodott nyugtalanítón, de helyesnek tartjuk hogy nyugodt időben hajtsuk végre a feltétlenül elrendezésre váró

elővigyázatossági teendőket.

A kormány a kiürítendő városok lakosságának elszállítására szerda reggeltől kezdődőleg külvonlatokat állít be. A kiürítendő városokból a lakosság vidéken lakó rokonaihoz költözködik. Akinek azonban nem lennének rokonai vidéken, a kormány lelki számára tartózkodási helyet.

A belügyminiszter ezután ismertette azt a rendeletet, amely szerint

a benzintilalmat felfüggesztik mindazon órnácsitulajdonosok részére, akik Helsinki és Viborg városából családjukkal együtt eltávoznak.

Helsinkiben és Viborgban egyébként kedd estétől kezdve elrendelték a teljes elsötétítést.

Daladier háborus beszédet mondott a párisi rádióban

Egy francia párhuzam a német és a francia katona között

Párisból jelentik: Daladier francia miniszterelnök kedden este rádióbeszédet mondott, amelyben foglalkozott Hitler legutóbbi beszédével is és kifejtette a francia álláspontot Hitler békejavaslatával kapcsolatban. Beszédében foglalkozott a háborus esélyekkel és többek között a következőket mondta:

— Régi háborus igazság, hogy aki a tengereket uralja, az győz. Ezért ebből a háborúból Anglia és Franciaország kerül ki győztesen.

— Nemrégiben — mondotta — a francia kommunista vezeték a Hitler elleni támadás szük segítségét hangoztatták és kijelentették, hogy a Hitler elleni háboruban az első sorokban fognak harcolni. Elég volt azonban, hogy Oroszország megegyezzen a németekkel és ezek a kommunista vezetők már egy árulással egyenlő békét javasoltak.

— Vannak diktátorok, akik a kommunistákat véres ferrorral semmisítik meg. Mi azonban sohasem fogjuk összetéveszteni a francia munkásságot megvédett vezetőivel és felhívást intézünk az összes franciák testvéri érzéséhez. Mi a mi földünkért harcolunk, hogy szabad lényekként élhesünk, méltóan a nyugateurópai civilizáció tradícióihoz. Sem Franciaország, sem pedig Anglia nem indított ideológiai keresztes hadjáratot és nem vezet hódítási vágy sem ebben a háboruban. Ezt a háborút reánk kényszerítették azért, hogy Németország ki akarta terjeszteni uralmát egész Európára.

— Mostanában békéről beszélnek — folytatta — a német békéről, amely annyit jelent, hogy szentesítsék a ravaszság és erőszak által elért hódítást és ezután szervezzék meg a békét. Hitler megsemmisítette Lengyelországot, hódítási vágyát kielégítette, tehát most következhetik a béke. Ez jó lenne, ha Ausztria bekebelezése után nem mondta volna azt, hogy további igényei nincsenek. A szudétavidék lecsatolása után pedig Münchenben jelentette ki előttiünk, hogy nincsenek újabb követelése. Néhány hónap múlva pedig elfoglalta egész Csehszlovákiát és ezt ugyan csak az a kijelentés követte, hogy újabb igényei

nincsenek. Most Lengyelország elfoglalása után ugyanezeket a biztosítékokat adja.

— Mi a népek közötti őszinte együttműködést kívánjuk, de el vagyunk határozva arra, hogy ne vessük alá magunkat az erőszak diktatúmanak. A támadás ellen emeltünk fegyvert és ezt a fegyvert akkor tesszük le, ha kellő biztosítékot kapunk arra, hogy nem változtatják meg minden hat hónapban a helyzetet. Milyen érezhetjük magunkat, ha egy népet erőszakkal letörölnék a térképről? Melyik nép érezheti magát biztonságban, ha látja, hogy eltűnik a térképről

egy olyan nép, amelynek épp oly joga van az élethez, mint neki? Távol vagyunk a lefegyverkezéstől, ha egy nép arra kényszeríti a többieket, hogy azért éljenek és azért dolgozzanak, hogy fegyverkezessenek. Ha tartós hétket akarunk biztosítani, ha meg akarjuk adni gyermekeinknek, asszonyainknak az életörömet, az életkedvet, lelkiismeretünk nyugodt kell legyen afelől, hogy összeegyeztetést nyer minden nép joga és érdeke.

— Mi biztosak vagyunk a győzelemben, és abban, hogy ez a győzelem megvalósítja a támadó fenyegetéseitől mentes Európát. Franciaországért harcolunk és ezt a harcot mindaddig folytatjuk, amíg megfelelő biztosítékokat nem kapunk a biztonságra. A legkisebb katonától a legmagasabb polcon álló vezetőkig mindenki tudja, hogy milyen veszélyt jelentene számunkra, ha most hazaküldenénk csapatainkat és néhány hónap múlva váratlan támadás indulna ellenünk. Ebben az esetben a mozgósítást már csak az elenséges tűz alatt hajthatnánk végre és nem bocsátanánk meg nekünk senki, hogy védtelenül hagyjuk Franciaországot.

— A német katona, ha a háborus célokról elgondolkozik, arra gondol, hogy kormánya a népek önrendelkezési joga védelmében indított harcot, a versailles-i szerződés ellen. Hol volt a népek önrendelkezési joga Bécs, Prága, Varsó elfoglalásánál? Az erőszaknak ez a politikája idézte elő ezt a háborút. Olyan nemzeteket hajtottak iga alá, amelyeknek éppen olyan joguk van az élethez, mint a német népek. Nem igazságos cél tehát az, amelyért a német katona harcol.

— A francia katona ezzel szemben tudja, hogy országáért harcol, országáért, amely mindent megtejt, hogy a békét megteremtse. Ez az ország nem nyom el más népeket és nem is akar elnyomni. A francia kormány és a francia katona meg akarja menteni országát attól, amely két év óta annyi országot ért. Vége kell legyen egyszer a támadás korszakának. A francia katona a végső győzelemig folytatja a harcot az egész francia néppel együtt. A francia kormány pedig mindennapi munkájával akaratával méltó akar lenni ahhoz a hithez, amely az egész francia népet áthatja.

Több évig fog tartani a német kisebbségek hazaköltöztetési akciója

Bernből jelentik: A Baseler Nachrichten berlini tudósítás alapján beszámol arról, hogy Hitler legutóbbi birodalmi gyűlési beszédében említett néprajzi elrendezés, illetve német áttelepítési folyamat több évig fog tartani. A külföldön letelepedett német kisebbségeket a nagy német birodalomba kívánják költöztetni. A balti-államok németeit visszahonosítják a volt korridorba és Németország által megszállott lengyel területekre. A kancellár ez áttelepítési munkálatok és néprajzi elrendezés végrehajtásával legfőbb irányítóul Bűrckel körzetvezetőt nevezte ki. A birodalmi kormány kijelentette, hogy mindazon németekért, akik nem vetik alá magukat az áttelepítési és vissza-honosítási intézkedéseknek, nem vállal felelősséget a jövőben. A javak és ingatlanok eladását megkezdték és azok — hirtelen — igen alacsony áron kelnek el a nagy kálmát miatt. A balti-államokban lakó és a birodalomhoz leendő visszahonosításra kerülő németek vagyonát másfélmilliárd birodalmi márkára becsülik.

Magyar-szlovák gazdasági tárgyalások

Budapestről jelentik: Magyarország és a szlovák köztársaság közötti áru- és fizetési forgalom szabályozásának rendezésére a mai napon a két állam ki- küldöttjei megkezdték tanácskozásukat Budapesten a külügyminisztérium palotájában.

Saracsoglu még mindig Moszkvában várakozik

Isztambul. Ankarából érkezett jelentések szerint török politikai körökben továbbra is bizakodással várják Saracsoglu moszkvai tárgyalásainak eredményét. Hivatalos helyen a legnagyobb tartózkodást tanúsítják, azonban az a benyomás uralkodik, hogy az új török-szovjet egyezmény nem fogja befolyásolni a török-angol-francia kölcsönös segélynyújtási egyezményt.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetésök ára előre fizetendő

LAKÁS
Kétszobás, előszobás, konyhás lakás, újonnan festve kiadó. Str. Consistorului 4. 4621
Egy kétszobás, fürdőszobás, udvari lakás kiadó Str. Stroescu 31. sz alatt: Lei 1.100.— Bővebbet: Str. Metianu 14a 4618

Kiadó modern kétszobás, fürdőszobás, konyhás, földszinti, uccai, parkettás lakás nov. 1-re. Megtekinthető 8—12-ig és 4—6-ig. Érdeklődni: Str. Consistorului 35. 4622
Kétszobás, esetleg háromszobás, üveg-folyosóval, fürdővel, ellátott, komplett lakás árelőnyvel kiadó. Str. Scaevola 14. a gázgyárirány. 4616
Két butorozott szoba fürdőszoba használatra kiadó. Str. Caragiale 22. 4570

Uccai háromszobás, parkettás lakás II. emeleten nov. 1-től, esetleg előbb is kiadó és egy garconlakás előszobával, fürdőszobával. P. Avram Iancu 5—6. I. em. 4515

VÉTEL-ELADÁS
Eladó egy iókarban levő Puch gyártmányu kerékpár. 4282

BOROSHORDÓKAT
8—10 hektókat használt, de jó állapotban keresek kölcsön, esetleg megvételre. Cimeket a kiadóba kérek.

Rézüst, keményfa-káposztáshordó (nagy összecukható vasággy, sezlón-alváz egy kétszárnyas dupla ablak, komplet tokkal együtt, valamint különböző apróságok eladók. Str. Cuza Vodă 20.

Ászok és transzport-hordók eladók a kiadóban. 46

KÜLÖNFÉLÉK
Egyszer kétszobás és egyszer egy szobás lakás összes mellékhelyiségekkel kertetel kiadó, esetleg eladó. Str. Gruzi 4. Mosóczy-telep, 3-as autóbussz megállóban. 46
Veszek, eladók és cserélek: használt kerékpárokat, varrógépeket, gyermek kocsit, villanygót és rádió elemet. Visszont eladóknak nagy rábatt.
Petrósumfőzők szakkereső javítás
MOTORICA, Calea Banatului 8. — 4524